

VEZETŐI PROGRAM

a Németh László Gimnázium és Általános Iskola intézményvezetői
beosztásának ellátására kiírt pályázatra

Készítette: Árva László

Hódmezővásárhely, 2013. május 27.

Bevezetés

1995 óta ötödik vezetői programomat írom. 1995-ben a megvalósítandó feladat minősége és ismeretlensége motivált. Most 2013-ban leginkább a tisztesség. A tisztesség a kollégáimmal szemben, a tisztesség a közösen felépített iskolával szemben és talán önmagammal szemben is. Úgy gondolom – és remélem, sokan vannak rajtam kívül, akik így gondolják –, hogy tapasztalataimmal, tudásommal, munkafegyelmemmel képes vagyok még szolgálni azt a szűkebb és tágabb közösséget, amely az iskolában és városomban körülvesz. Azt biztosan tudom, hogy nem a hatalom vagy a pozíció megtartása vezérel döntésemben, annak jó és rossz oldalát volt módomban átélni az elmúlt tizennyolc évben, így ha nem folytatnám tovább vezetői munkámat, ez hiányozna legkevésbé. Sokkal inkább az a szemmel látható, ésszel érthető és szívvel érezhető gyarapodás, amit egy erősödő iskola jelent gyermeknek, gyermekét féltő szülőnek, hivatását hittel végző pedagógusnak, és talán városnak és a nemzetnek is.

A Németh László Gimnázium történetének meghatározó eleme a változás. 1995-ben az addigi általános iskolai képzés mellett elindult a gimnáziumi oktatás. 2007-ben pedig történetének második meghatározó jelentőségű átalakulásán ment keresztül. Ekkor vált az intézmény részévé a volt József Attila Általános Iskola. A változás mindig konfliktusokat és feszültségeket indukál. Az iskola vezetésének azonban nem lehet más célja, mint hogy ezek a feszültségek megújuláshoz vezessenek. Ahogyan egy kínai bölcsesség tanítja: „Amikor a változás szelei fújnak, a kételkedők falakat húznak föl, az optimisták pedig vitorlákat.”

A változások közül a legutolsó és egyben talán a legnagyobb horderejű 2013. január 1-től következett be. Az iskola állami fenntartásba került, a működtetői feladatokat pedig Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város látja el. Ennek a változásnak a következményei ma még nehezen láthatók, de – hasonlóan az iskola történetének korábbi nagy átalakulásaihoz – mindent el kell követnünk azért, hogy iskolánk a változásokból megerősödve kerüljön ki. Ennek alapvető feltételei:

- Élni kell azokkal az új lehetőségekkel, amelyeket az állami fenntartás jelent, elsősorban a működés és a szakmai elvárások kiszámíthatósága tekintetében.
- Alkalmazkodni kell az új iskolafenntartó prognosztizálható elvárásaihoz, a képzési szerkezetben erősíteni kell a természettudományos képzés szerepét.
- Meg kell felelni azoknak az eredményességi kritériumoknak, amelyek várhatóan a központosított minőségbiztosítási rendszer elemei lesznek.
- Ehhez erősíteni kell a pedagógiai munka minden elemének tervszerűségét, a tananyag tervezésétől a tanórai munka szervezésén keresztül, a mérések és az értékelés áttekinthetőségéig.
- Fel kell használni az info-kommunikációs technológiák nyújtotta lehetőségeket.
- Szoros kapcsolatban kell élni az iskola legfőbb szereplőivel, a diákokkal és a szülőkkel. Tudatosan formálni kell az iskola iránti attitűdjeiket.
- Tudatosítani kell a diákokban és a szülőkből az iskola helyét és szerepét az ember életében és pályáján. Érteniük kell, mi miért történik az intézményben. Erősíteni kell az egyes pedagógus és az egész iskola hitelességét, kiszámíthatóságát. A számokkal is mérhető eredményesség mellett csak ez adhat valódi presztízst az iskola és a tanár munkájának.
- A tanári szerep részbeni újraértelmezésével tovább javulhat az iskola eredményessége. Lényegesen növelheti a munka hatékonyságát az együttműködés, ami egyben példát is mutathat a diákok számára.

- Törekedni kell arra, hogy a tanári kar egyre nagyobb része egyre magasabb fokot foglaljon el a tanári életpálya-modellben. Ez mindenkinek a személyes sorsát és az iskola tekintélyét is pozitívan befolyásolhatja.
- Az állami fenntartás mellett az iskola továbbra is Hódmezővásárhely iskolája. A város erkölcsi és anyagi támogatása a jövő eredményeihez is nélkülözhetetlen. Meg kell tartanunk azt az elismert helyet, amit a város köz- és kulturális életében az intézmény az elmúlt közel két évtizedben kivívott.

Ezeknek a feltételeknek jelentős része már most is adott. A következő oldalakon olvasható helyzetelemzésből ez jól látható. Így a vezetői program által kijelölt stratégia egyik legfontosabb eleme a helyzetelemzésben bemutatott eredményesség fenntartása.

Helyzetelemzés

Az intézmény irányítása

Az intézmény tevékenységét a fenntartó által jóváhagyott **alapító okirat** alapján szervezi meg, az ott kijelölt alap- és kiegészítő feladatokat látja el. Az új fenntartó által kiadott alapító okirat elfogadása folyamatban van.

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény, annak végrehajtási rendelete, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és annak végrehajtási rendelete alapján elkészített **szervezeti és működési szabályzat**, illetve **házi rend** tartalmazza az intézmény dolgozóinak, valamint a tanulóknak a jogait és a kötelességeit, az iskola életének a rendjét. Az intézmény működését szabályozó alapdokumentumokat elkészítettem, a nevelőtestület elfogadta.

Az intézményt vezető és képviselő igazgató munkáját négy igazgatóhelyettes segíti. Burzon Mária, **részmunkaidőben** általános igazgatóhelyettesként koordinálja a két telephely munkáját, az igazgatóhelyettesek és a munkaközösség-vezetők tevékenységét. Seres Imre, középiskolai igazgatóhelyettes a gimnáziumi tagozat felelős vezetője, illetve felügyeli a TANINFORM elektronikus tanügyigazgatási rendszert, míg Kardosné Kecskeméti Katalin általános iskolai igazgatóhelyettesként az általános iskolai tagozat feladatait irányítja, illetve az Árpád utcai telephelyet felügyeli. Berger József – ugyancsak **részmunkaidőben** tanügyigazgatási igazgató-helyettesként az intézményben folyó adminisztratív tevékenységet felügyeli.

Az oktató-nevelő munka részterületeinek irányítása a munkaközösség-vezetők feladata. Az integrációs-munkaközösség működteti az integrációs pedagógiai rendszert, irányítja az osztályfőnökök munkáját, a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének szervezését, végrehajtását. Ezen kívül a következő munkaközösségek működnek az intézményben: alsó tagozatos, magyar nyelv és irodalom, történelem, angol, német, matematika-informatika, fizika-kémia, biológia-földrajz, készségi tárgyak. Az intézményben a jogszabályoknak megfelelően szerveződött meg és működik a diákönkormányzat és a szülői szervezet. 2012. július 19-én az iskola Isépy-könyvtárában megalakult a Németh László Gimnázium és Általános Iskola Intézményi Tanácsa. A tanács tiszteletbeli elnöke: Lakatosné Dr. Németh Ágnes, iskolánk névadójának leánya és Prof. Dr. Gyulai József Széchenyi-díjas fizikus, akadémikus, elnöke pedig Szentí Tibor. A tanács tagjai: Mizsák Ildikó (alelnök), Dr. Havasi Katalin, Blaskovics Ferenc, Dr. Bónis Béla, Nagy Ernő, Paragi István, Dr. Salgó Tamás, Bósz György, Oswald Tamás és Kardosné Kecskeméti Katalin, igazgatóhelyettes, a tanács titkára.

Az oktatás-nevelés szakmai kereteit **az intézmény pedagógiai programja és helyi tanterve** határozza meg. A pedagógiai programot a köznevelési törvény és a nevelési-oktatási

intézmények működését meghatározó rendeletek alapján módosítottuk. A pedagógiai program részeként összeállítottuk az egyes évfolyamok és osztályok helyi tantervét. Ezek kivétel nélkül a minisztérium által jóváhagyott kerettantervekre épülnek. A helyi tanterv a 2013. szeptember 1-én tanulmányaikat az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamon megkezdő tanulókra vonatkozik. A többi tanuló a Németh László Gimnázium és Általános Iskola 2013. június 30-án hatályos helyi tanterve alapján folytatja tanulmányait. A program tartalmazza azoknak a sajátos, helyi pedagógiai feladatoknak a végrehajtási rendjét, amelyeket a jogszabályok írnak elő az intézmények számára. Így különösen az iskola egészségnevelési programját, amely szervesen illeszkedik az Egészséges Vásárhely Programhoz, valamint a környezeti nevelési programot, amelyben nagy hangsúlyt kap a város természeti és kulturális értékeinek megismertetése. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés nemcsak a program szintjén, hanem a helyi tanterv konkrét tananyagtartalmaiban is megjelenik. Az egészséges életmódra nevelésben döntő szerepe van a mindennapos testnevelésnek. Ennek keretében minden tanuló megtanul úszni, a harmadikos tanulók pedig vívásoktatásban vesznek részt. Az iskola tantervei döntő többségükben a minisztérium által kiadott kerettantervekre épülnek. A tantervek megvalósítása a tanév elején elkészített tanmenetek alapján történik. Az iskolavezetés és a munkaközösségek vezetői óralátogatási tervük alapján ellenőrzik a helyi tanterv és a tanmenet megvalósulását.

Az iskola képzési struktúráját az új pedagógiai program módosítja, építve természetesen az eddigi hagyományokra. Az iskola egész képzési rendszerében nagyobb hangsúlyt (és óraszámot) kapott a matematika tantárgy, amely alapja lehet mind a szakképzésben, mind pedig a műszaki, illetve természettudományos felsőoktatásban folytatott további tanulmányoknak. A gimnáziumi tagozaton emellett választható az emelt szintű természettudományos képzés. Megtartottuk ugyanakkor a nyelvi órák magas számát is, hiszen az idegen nyelv ismerete napjaink és a jövő egyik legfontosabb eszközzellegű kompetenciája. Ez emeli a tanulók heti tanórai terhelését, aminek csak akkor lehet értelme, ha megfelelő didaktikai eszköztár társul hozzá, és az emelt szinten, magas óraszámú tanított tantárgyak esetében csökkenti az otthoni tanulás súlyát.

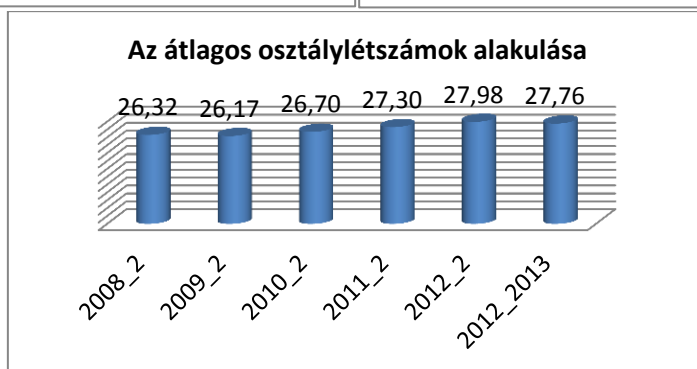
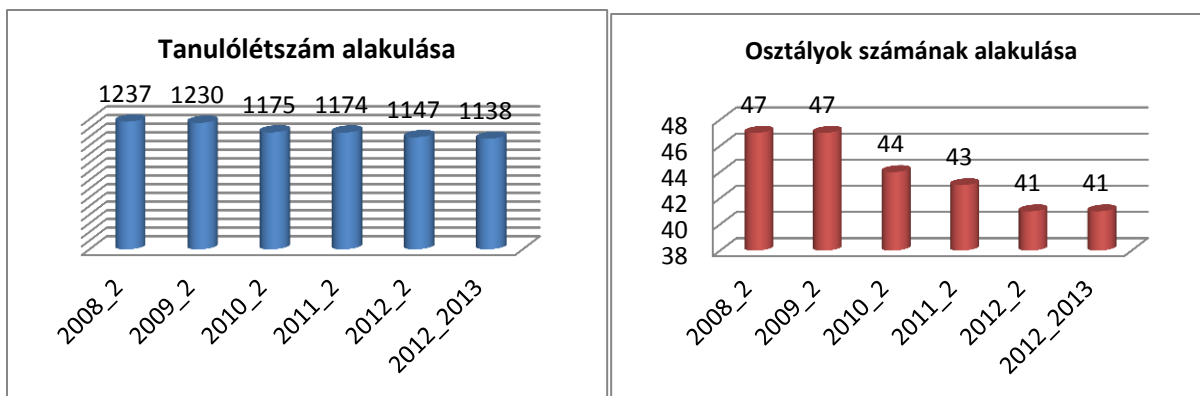
Az intézmény működtetésének hatékonysága

Fontos, bár nehezen megválaszolható kérdés, mikor tekinthető egy oktatási intézmény működtetése hatékonynak, és talán még nehezebben megválaszolható, hogy mikor tekinthető gazdaságosnak. A befektetett erőforrások pontosan mérhetők, az eredményesség azonban nehezebben – és főleg hosszabb távon – megítélhető, mint egy termelőüzem esetében.

Az elmúlt húsz évben – ha változó intenzitással is – mind az állam, mind pedig a fenntartó részéről folyamatos elvárás volt az iskolákkal szemben a költségek csökkentése. Ezzel persze önmagában nem nő az adott közszolgáltatás hatékonysága, legfeljebb olcsóbbá válik. Hatékonysága csak abban az esetben nő, ha eredményessége nem csökken. Ezért radikális tartalmi és módszertani megújulást vár el az iskolától állam és fenntartó egyaránt. Ennek fedezetét pedig célzott pályázati támogatásokkal próbálták biztosítani.

Igen magas (90% fölötti) az iskolaépület kihasználtsága, magasak az átlagos osztálylétszámok, és magas az egy pedagógusra jutó tanulók száma. A 2007. évi átszervezést követően az iskola tanulólétszáma stabil, a csökkenés az osztályok számának csökkenéséből adódik. Az átlagos osztálylétszám pedig folyamatosan nő. Ez magasabb az országos átlagnál, és meghaladja az OECD átlagát is.¹ Az adatokban ugyan nem szerepelnek az iskolaotthon és a napközi délutáni csoportjai, ám ezek átlagos létszáma is eléri az osztályok átlagát.

¹ Az OECD, az EU és az országos adatok forrása: OECD (2011), Education at a Glance 2011: OECD Indicators, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2011-en> (Letöltés dátuma: 2012. október 4.)

Átlagos osztálylétszámok az általános iskolai évfolyamokon

NLG (2011)	Országos átlag (2009)	OECD átlaga (2009)	EU 21 átlag (2009)
alsó tagozat: 28,5 felső tagozat: 26,06	20,8	21,4	20

Átlagos osztálylétszámok a középiskolai évfolyamokon

NLG (2011)	Országos átlag (2009)	OECD átlaga (2009)	EU 21 átlag (2009)
28,77 AJKP 25	21,9	23,5	21,9

Ennek a struktúrának az eredménye, hogy kedvező az egy pedagógusra jutó tanulók aránya, akár országos, akár uniós összehasonlításban. A magyarországi adatokban nem szerepelnek a napközis tanulók, holott a pedagóguslétszám meghatározásánál a napközis foglalkozásokat is figyelembe kell venni. A napközis tanulókkal együtt ez az arány még kedvezőbb lenne.

Egy pedagógusra jutó tanulók száma

NLG (2011)	Országos átlag (2009)	OECD átlaga (2009)	EU 21 átlag (2009)
13,32	alapfokú oktatás: 10,7 középfokú oktatás: 11,8	alapfokú oktatás: 16 középfokú oktatás: 13,5	alapfokú oktatás: 14,5 középfokú oktatás: 12,1

Az új épületszárny megépítésével (a korszerű energetikai megoldásoknak köszönhetően) várhatóan tovább csökkent az intézmény rezsiköltsége.

Az igényes és kulturált környezet kialakításában és fenntartásában fontos szerepet kap iskolánk alapítványa. Az alapítvány finanszírozza emellett az iskola által szervezett versenyeket és tehetséggondozó programokat.

A szűkös lehetőségek mellett is módot találtunk a tehetséggondozásban, felzárkóztatásban nélkülözhetetlen tanórai foglalkozásokat tartó pedagógusok elismerésére. Ennek forrása a kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés, amelyből csak konkrét programok megvalósításával részesülhetnek tanáraink.

Az oktató-nevelő munka tárgyi és személyi feltételei

Az elmúlt két évben az iskola tárgyi feltételrendszere lényegesen javult. Az Ormos Ede utcai telephelyen felépült az új épületszárny, amelyben tizenkét tantermet alakítottak ki és szereltek fel iskolabútorral. Ebben az épületszárnyban kapott helyet az alsó tagozat tizenkét osztálya. Az épület teljes egészében akadálymentesített.

Az építkezéssel együtt fontos átalakítások történtek a már meglévő épületszárnyban is. Ennek keretében kibővült és megújult a tanári szoba, belső átalakításokkal létrehoztunk két számítástechnika tantermet, ahová átkerültek az Árpád utcai telephely számítógépei. A földszinten két tanterem összenyitásával egy új könyvtár kialakítására került sor, amelyben Isépy Tamás gazdag könyvgyűjteménye került elhelyezésre.

Az építkezés és az átalakítások után az Árpád utcai telephelyről folyamatosan, néhány év alatt kiköltözik az iskola. Köszönettel tartozunk az önkormányzatnak, hogy ezeket a beruházásokat saját erőből valósította meg, és köszönettel tartozunk azoknak a gyerekeknek és szülőknek a türelméért, akiknek az elhelyezését az Ormos Ede utcán még nem tudtuk megoldani.

Rendelkezünk azokkal a legfontosabb tárgyi eszközökkel, amelyek munkánkhoz szükségesek. A 2011/2012. tanév kezdetén kaptuk meg azokat az informatikai és oktatástechnikai eszközöket, amelyeket a TIOP „Intelligens iskola” pályázatán nyertünk két évvel ezelőtt. Ennek eredményeként a tantermek kétharmadában már digitális táblák vannak.

Nagyon komoly hiányossága az iskolának, hogy a természettudományos szaktantermek felszereltsége nem megfelelő. A két telephely összeköltözésével némileg javult a szertárak felszereltsége. A TÁMOP 3.1.3. megvalósítása esetén ebben óriási előrelépés következik be. Felépül egy korszerű természettudományos laboratórium, ezzel megteremtődik mind a tárgyi, mind pedig a humán infrastruktúrája egy valóban emelt színvonalú természettudományos oktatásnak.

A szakmai és a humán infrastruktúra fejlesztésében más pályázati források bevonása is nagy szerepet kapott. A 2011/2012. tanévben elnyert, felhasznált (illetve felhasználás alatt lévő) pályázati forrás összege 34 millió 120 ezer forint.

A pályázatok tematikáját vizsgálva láthatjuk, hogy jelentős szerepet kaptak e források az intézmény integrációs programjának megvalósításában, a tehetséggondozásban, jó gyakorlataink más intézményekkel való megosztásában, a pályázatok kötelező elemeként megszervezett továbbképzések révén a pedagógusok szakmai kompetenciájának fejlesztésében, a tanulók identitásának erősítésében és az oktatás eszközrendszerének fejlesztésében.

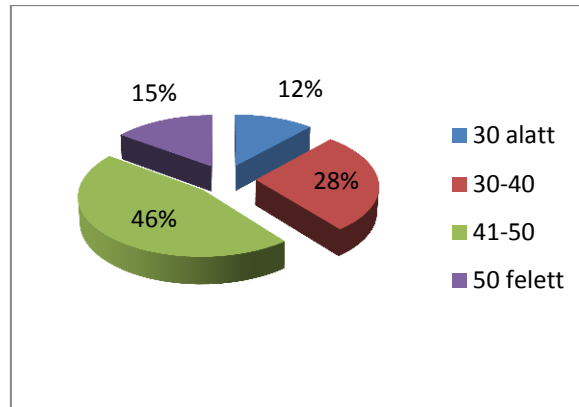
A pályázati tevékenységben kiemelkedő munkát végeztek Burzon Mária és Seres Imre igazgatóhelyettesek, valamint Tari Gizella pályázati felelős, illetve Horváth Ágnes gazdasági ügyintéző.

Komoly segítséget jelent az iskola mellett működő két alapítvány: a Hódtói Általános Iskola és Gimnázium Alapítványa, valamint a Központban a Gyermek a Hódmezővásárhelyi Központi Általános Iskolában Alapítvány. Az alapítványok segítik a hátrányos helyzetű, rászoruló tanulókat, lehetővé teszik, hogy részt vegyenek a kirándulásokon, illetve hogy finanszírozni tudják nyelvvizsgájuk költségeit. Támogatják a tehetséges, kiemelkedő eredményeket elért tanulók jutalmazását, és részt vállalnak az iskola környezetének szépítésében is. Az alapítványok révén van módunk arra, hogy hagyományos versenyeinket minden évben meg tudjuk rendezni. Ugyancsak fontos szerepe van az alapítványi támogatásnak az ulmi St. Hildegard Gymnasiummal való kapcsolattartásban. Az intézménybe járó tanulók szülei személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával tartják életben az alapítványokat.

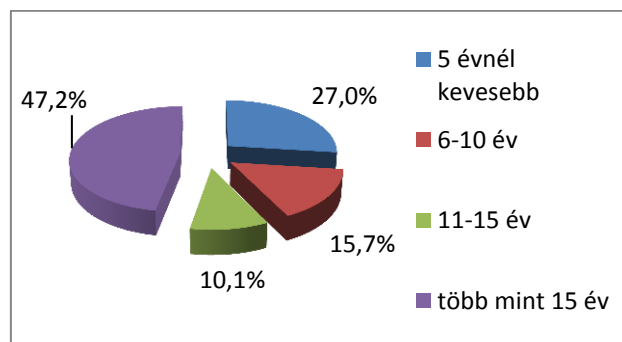
Személyi feltételek

A 2012/2013. tanév kezdetén – a létszámcsökkentés után – 86 álláshelyen 80 pedagógus dolgozott teljes, 8 pedagógus pedig részmunkaidőben. Tizenhárom kolléga van tartósan távol. A nem pedagógus munkakörben a fenntartóváltást követően két iskolatitkárt foglalkoztatunk közalkalmazotti jogviszonyban. Az egyéb kiegészítő feladatokat a működtető városi önkormányzat dolgozói látják el.

Egyenletes a **testület életkor szerinti összetétele**, jelenleg az átlagéletkor 42 év. A tantestület stabil, összetétele lényegében csak a tartós távollétek miatt változik.

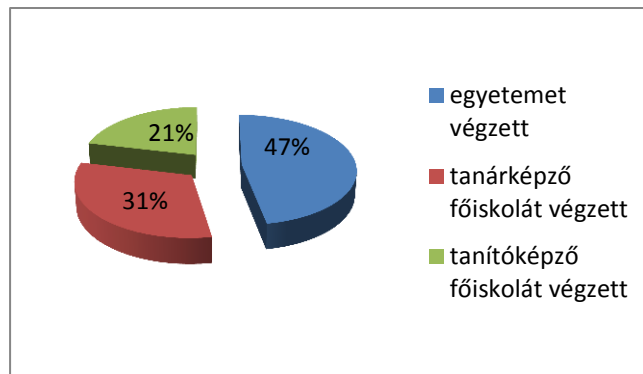
A stabilitást jelzi, hogy a tantestület kétharmada **öt évnél hosszabb ideje** dolgozik az iskolában, közel fele pedig már legalább tizenöt éve.

A **tantestület nemek szerinti összetétele** jól mutatja a pedagógus pálya elnőiesedését, az elmúlt évhez képest 15-ről 14%-ra csökkent a férfi pedagógusok aránya.

A tanítási órák szakos ellátása teljes körű. A legnehezebb a két tanítási nyelvű képzésben kötelező nyelvi lektorok, illetve idegen nyelven szakos tanítást végző pedagógusok alkalmazása.

A pedagógusok mindegyike rendelkezik a munkaköre ellátásához szükséges iskolai végzettséggel.

1998 óta kötött felhasználású központi normatíva teszi lehetővé a pedagógusok szakmai továbbképzését. Ez óriási lehetőség és egyben óriási felelősség is az iskola vezetése számára, hiszen a normatíva célirányos és tudatos felhasználása lényegesen emelheti a tantestület szakmai kultúráját. A 2005 és 2012 közötti továbbképzési időszakban minden pedagógus teljesítette továbbképzési kötelezettségét. A továbbképzéseknek köszönhetően a számítógép és az információs technológia szerves része lett a tanórara való felkészülésnek és egyre inkább a tanórai munkának is.

Fontos, hogy több olyan pedagógusunk is van, aki a továbbképzési támogatásból doktori képzésen vesz részt, és közülük egy már a doktori címet is megszerezte.

Ezenkívül a következő témákban vettek részt tanáraink továbbképzéseken: életvezetési ismeretek, minőségbiztosítás, természet- és vízvédelem, a dyslexia felismerése és a dyslexiás gyermekek fejlesztése, mentor-tanár képzés német nyelvből, pedagógiai értékelés, gyógyújszás, fejlesztő pedagógia, mozgásterápia, írás- és rajzelemzési alapismeretek, fizika tanári ankét.

A HEFOP, majd a TÁMOP pályázatok keretében a tantestület jelentős része vehetett részt a kompetenciaalapú programcsomagok használatára felkészítő külső, majd belső továbbképzéseken, a korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazására felkészítő továbbképzéseken, valamint az új információs technológiák alkalmazására felkészítő továbbképzéseken. A 2007-ben elkészített hétéves továbbképzési programunkban prioritást kaptak az integrációra felkészítő képzések. A TÁMOP-pályázat keretében rendszeres volt az iskolák közötti hospitálás, ami ugyancsak fontos a szakmai és módszertani ismeretek bővítése szempontjából.

Az iskola Intézményi Minőségirányítási Programjának megvalósítása

A minőségirányítás által átfogott területek

A tanulói és a szülői elégedettséget kérdőívekkel mérjük. A mérések egyik része **célcsoportos** (pl. a gimnáziumi tanulmányaikat kezdő, illetve befejező csoportok elégedettségének mérése), vannak meghatározott tematikájú kérdőívek, és van egy **átfogó kérdőív**, amit az alsó tagozatos diákok szülei, valamint az 5-12. évfolyamos tanulók töltenek ki, és az egyes pedagógusok megítélését mérik meghatározott szempontok szerint. Ez utóbbinak (az önértékelés és a vezetői értékelés mellett) döntő szerepe volt a pedagógusok minősítésében, amelyre két évenként került sor. Ez a mérés fontos információkkal szolgál minden egyes pedagógusról az iskolavezetés számára. Minden tanár kézhez kapja a saját értékelését, és azonosíthatja azokat a problémás területeket, amelyekkel javíthatja oktató-nevelő munkáját. De képet kaphatunk az egyes osztályok helyzetéről is, amit figyelembe vehetünk a következő évi tantárgyfelosztás elkészítésekor. A tanulók ötödikes koruktól nyilváníthatnak véleményt. Fontos nevelési cél, hogy iskolai tanulmányaik alatt megtanulják a

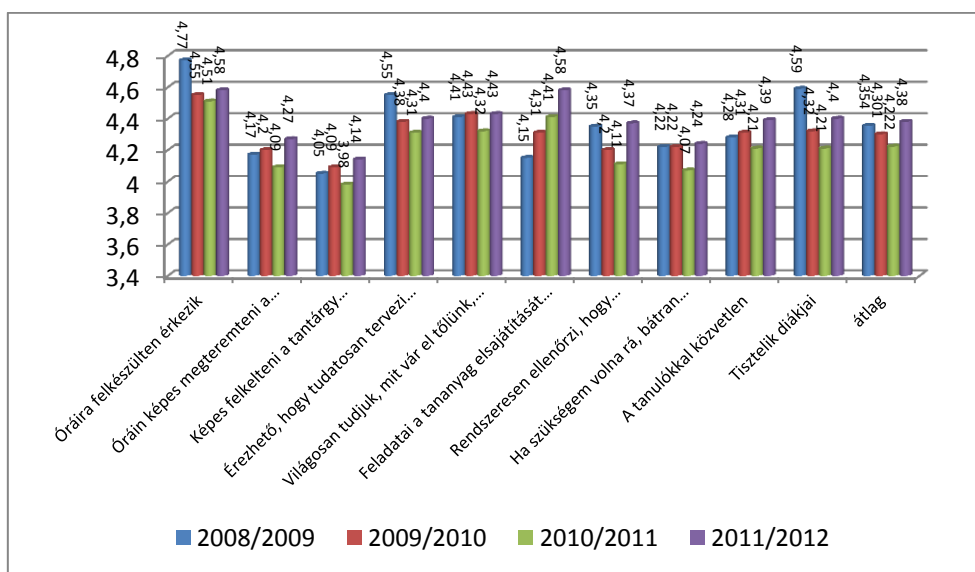

felelős véleménynyilvánítás formáit. A mérés eredményei orientálóak mind az iskolavezetés, mind a pedagógus számára, ám kellő szakmai körültekintéssel kell kezelni, hiszen a tanulói vélemények mögött számtalan attitűd lelehet fel, amelynek jelentős részét nem ismerhetjük meg. Így természetesen a pedagógusok értékelésének csak egyik elemét jelentik. A következő szempontok alapján kell a diákoknak véleményét formálniuk:

A pedagógus:

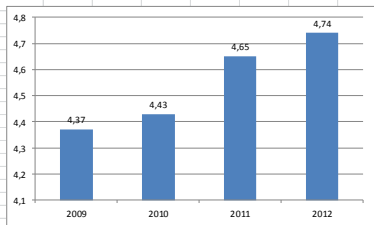
1. Órára felkészülten érkezik.
2. Óráin képes megteremteni azt a rendet, ami a tanításhoz és a tanuláshoz szükséges.
3. Képes felkelteni a tantárgy szépségei vagy problémái iránti érdeklődést.
4. Érezhető, hogy általában tudatosan tervezi meg az óra menetét.
5. Elvárásai egyértelműek, számonkérései ennek megfelelőek, értékelései reálisak.
6. Feladatai a tananyag elsajátítását szolgálják.
7. Rendszeresen ellenőrzi, hogy készülünk-e az órára.
8. Úgy érzem, ha szükségem volna rá, bátran fordulhatnék hozzá problémáimmal.
9. A tanulókkal közvetlen.
10. Mint mindenkinek, vannak hibái, de ezekkel együtt is tisztelik diákjai.

A tanulók 1-5-ig terjedő skálán értékelhetnek. Az elmúlt négy év méréseiben nem tapasztalhatunk lényeges eltérést az értékek között, amelyek szinte minden esetben lényegesen meghaladják a 4-es átlagot (egyáltalán nem ért egyet: 1, teljes mértékben egyetért: 5). Magasabb értékeket kaptak a pedagógusok szakmai és emberi értékei, alacsonyabbat a tanóra rendjére és a tanított tantárgy iránti motivációra vonatkozó kérdések. A 2011/2012. tanév eredményei minden esetben meghaladják az előző tanév eredményeit, és legtöbb esetben az eddigiekben mért legmagasabb értékek.

Az alábbi értékelőlapot minden pedagógus kézhez kapja, lemérheti az előző tanévekhez képest a változásokat. Részletes, tanulócsoportonkénti és tantárgyankénti képet kap munkájának elismertségéről. A tapasztalatokat felhasználhatja munkájának tervezéséhez, tanári személyiségének formálásához.

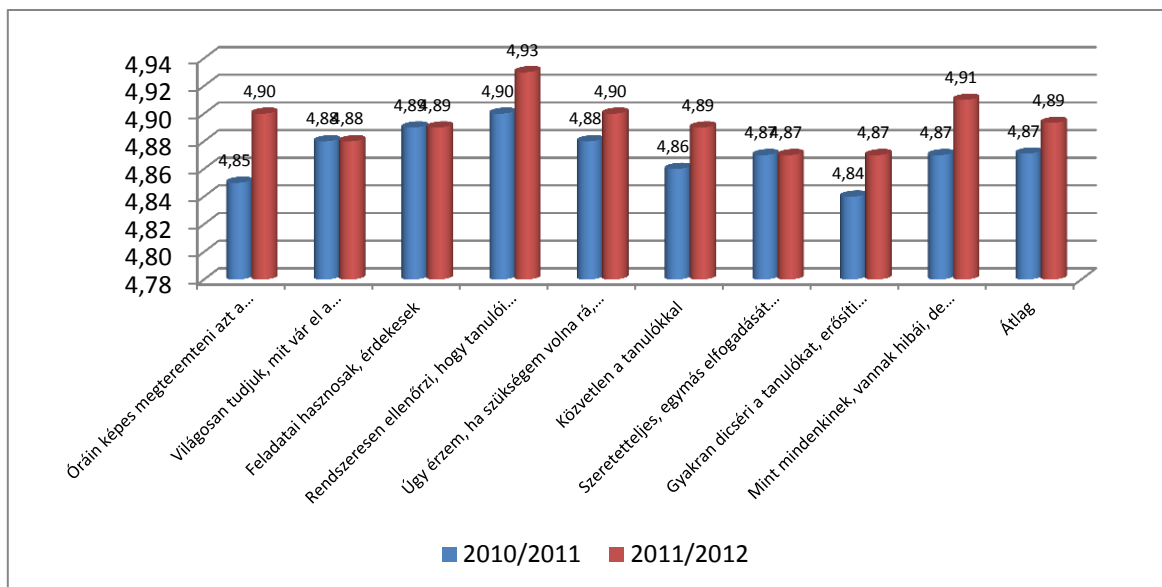
A tanár neve_2009_2010		Tanfolyam	Osztály	Megvárakozás, feleltettség, tanulmányi teljesítmény	Órák képes megteremteni azt a tanulóhoz, ami a tanulóhoz szükséges	Képes felkeltetni a tanuló figyelmét és érdeklődését	Képes felkeltetni a tanuló figyelmét és érdeklődését	Ezúttal, hogy általában tudatosan tervez meg az órát	Világosan tudjuk, mit vár el tőlünk, és ezt rendszeresen látjuk a tantervben	Feladat-házasok, akik szeretik a tantervet, annak értékeit	Rendszeresen ellenőrzik, hogy készülünk-e az órára	Ugy érzem, ha bármilyen problémánk is lenne, az az órára hozza problémáinkat	Tanulókat is sikerrel a tanulókkal	Mint mindenkinél, vannak hibák, de ezekkel együtt is sikerül a tanulókkal	Átlag	Értékelés száma
pedagógus	Természetismeret	6/d		4,90	4,38	4,86	4,86	4,90	5,00	4,90	4,90	4,81	4,90	4,67	4,82	24
pedagógus	Biológia	12/a		4,85	4,41	4,48	4,85	4,85	4,78	4,78	4,59	4,78	4,81	4,63	4,70	21
pedagógus	Biológia	10/b		4,75	4,58	4,63	4,88	4,58	4,46	4,42	4,58	4,75	4,58	4,68	4,62	17
pedagógus	Kémia	7/e		4,82	4,24	4,83	4,78	4,84	4,83	4,44	4,44	4,44	4,44	4,44	4,57	27
pedagógus	Kémia	7/c		4,87	4,00	4,37	4,06	4,21	4,37	4,56	4,16	4,63	4,39	4,34	4,34	27
pedagógus	Biológia	11/c		4,69	3,44	3,88	4,63	4,00	4,31	3,93	4,88	4,76	4,47	4,30	4,30	19
pedagógus	Biológia	12/b		4,74	3,37	3,92	4,52	4,11	4,35	4,11	4,67	4,70	4,41	4,29	18	
pedagógus	Biológia	10/c		4,71	3,71	4,05	4,48	4,43	4,05	3,52	4,14	4,33	4,10	4,15	25	
pedagógus	Kémia	8/c		4,76	3,82	4,24	4,24	4,28	4,00	3,72	3,79	4,13	3,92	4,06	21	
Átlag				4,72	4,02	4,35	4,69	4,44	4,45	4,25	4,46	4,61	4,39	4,43	4,37	199
2008_2009				4,76	3,62	4,19	4,58	4,63	4,28	4,44	4,29	4,13	4,74	4,37		
Különbség				-0,05	0,36	0,16	0,01	-0,19	0,18	-0,19	0,17	0,48	-0,35	0,06		
Különbség 2010-2011																
A tanár neve_2010_2011		Tanfolyam	Osztály	Megvárakozás, feleltettség, tanulmányi teljesítmény	Órák képes megteremteni azt a tanulóhoz, ami a tanulóhoz szükséges	Képes felkeltetni a tanuló figyelmét és érdeklődését	Képes felkeltetni a tanuló figyelmét és érdeklődését	Ezúttal, hogy általában tudatosan tervez meg az órát	Világosan tudjuk, mit vár el tőlünk, és ezt rendszeresen látjuk a tantervben	Feladat-házasok, akik szeretik a tantervet, annak értékeit	Rendszeresen ellenőrzik, hogy készülünk-e az órára	Ugy érzem, ha bármilyen problémánk is lenne, az az órára hozza problémáinkat	Tanulókat is sikerrel a tanulókkal	Mint mindenkinél, vannak hibák, de ezekkel együtt is sikerül a tanulókkal	Átlag	Értékelés száma
pedagógus	Biológia	10/b		4,71	4,30	4,78	4,91	4,91	4,92	4,79	4,79	4,74	4,74	4,74	33	
pedagógus	Biológia	10/c		4,67	4,26	4,63	4,63	4,74	4,00	4,52	4,81	4,52	4,53	4,53	27	
pedagógus	Biológia	11/b		4,86	4,24	4,62	4,76	4,76	4,86	4,38	4,76	4,95	4,90	4,71	21	
pedagógus	Biológia	11/c		4,78	3,73	4,23	4,55	4,55	3,95	4,59	4,50	4,26	4,37	23		
pedagógus	Biológia	12/c		4,90	3,90	4,50	4,60	4,80	4,75	4,05	4,94	4,80	4,70	4,59	20	
pedagógus	Biológia	13/a		4,95	4,32	4,47	4,68	4,84	4,82	3,94	4,89	4,94	4,72	4,66	19	
pedagógus	Biológia	7/a		4,91	4,50	4,75	4,84	4,81	4,84	4,78	4,69	4,91	4,81	4,78	32	
pedagógus	Biológia	7/b		4,77	4,16	4,74	4,61	4,67	4,68	4,53	4,77	4,75	4,50	4,62	31	
pedagógus	Biológia	9/b		4,00	2,00	1,00	4,00	1,00	5,00	4,00	1,00	4,00	1,00	2,70	1	
pedagógus	Egészségtan	6/a		5,00	4,36	4,70	4,87	4,64	4,67	4,68	4,42	4,68	4,77	4,68	23	
Átlag				4,77	3,98	4,23	4,65	4,36	4,78	4,28	4,33	4,71	4,30	4,65	230,00	
Különbség 2010-2011				0,06	-0,04	-0,12	0,06	-0,08	0,33	0,03	-0,14	0,10	-0,08	0,22		
A tanár neve_2011_2012																
A tanár neve_2011_2012		Tanfolyam	Osztály	Megvárakozás, feleltettség, tanulmányi teljesítmény	Órák képes megteremteni azt a tanulóhoz, ami a tanulóhoz szükséges	Képes felkeltetni a tanuló figyelmét és érdeklődését	Képes felkeltetni a tanuló figyelmét és érdeklődését	Ezúttal, hogy általában tudatosan tervez meg az órát	Világosan tudjuk, mit vár el tőlünk, és ezt rendszeresen látjuk a tantervben	Feladat-házasok, akik szeretik a tantervet, annak értékeit	Rendszeresen ellenőrzik, hogy készülünk-e az órára	Ugy érzem, ha bármilyen problémánk is lenne, az az órára hozza problémáinkat	Tanulókat is sikerrel a tanulókkal	Mint mindenkinél, vannak hibák, de ezekkel együtt is sikerül a tanulókkal	Átlag	Értékelés száma
pedagógus	Biológia	10/b		5,00	4,50	4,75	4,85	4,85	4,75	4,25	4,90	4,90	5,00	4,78	20,00	
pedagógus	Biológia	11/a		5,00	4,54	4,85	4,85	5,00	4,85	4,08	4,92	5,00	4,69	4,78	13,00	
pedagógus	Biológia	11/b		4,97	4,63	4,90	4,97	4,93	4,97	5,00	4,90	4,87	4,90	4,90	30,00	
pedagógus	Biológia	11/c		4,69	4,07	4,66	4,66	4,62	4,52	4,28	4,52	4,83	4,48	4,53	29,00	
pedagógus	Biológia	12/b		4,91	4,59	4,59	4,73	4,64	4,59	4,32	4,73	4,59	4,59	4,63	22,00	
pedagógus	Biológia	12/c		4,59	4,50	4,45	4,77	4,50	4,64	4,23	4,77	4,86	4,73	4,60	22,00	
pedagógus	Természetismeret	5/b		4,96	4,63	4,71	5,17	4,75	4,88	5,00	5,04	4,83	4,92	4,89	24,00	
pedagógus	Biológia	7/b		4,76	4,34	4,79	4,59	4,72	4,55	4,17	4,41	4,62	4,69	4,57	29,00	
pedagógus	Biológia	8/a		4,89	4,85	4,85	4,78	4,89	4,93	4,70	4,74	4,78	4,81	4,82	27,00	
pedagógus	Biológia	8/b		4,82	4,46	4,68	4,75	4,75	4,89	4,79	4,61	4,75	4,68	4,72	28,00	
pedagógus	Biológia	9/a		5,00	5,00	5,00	4,75	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,88	4,00	
Átlag				4,87	4,58	4,73	4,89	4,79	4,76	4,44	4,78	4,92	4,71	4,74	228,00	
Különbség 2010-2011				4,77	3,98	4,23	4,65	4,36	4,78	4,28	4,33	4,71	4,30	4,65	230,00	
Különbség 2011-2012				0,10	0,58	0,52	0,16	0,43	0,00	0,15	0,45	0,11	0,47	0,09	-2,00	

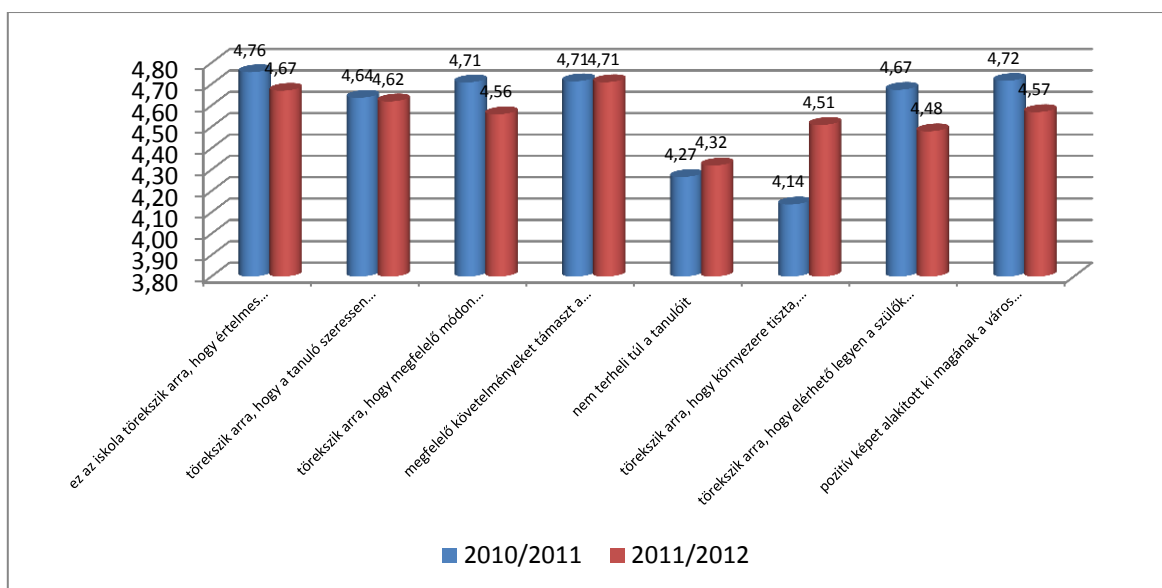
Az alsó tagozaton tanítókkal kapcsolatos mérést a szülők között végezzük el az alábbi szempontokat tartalmazó kérdőív segítségével:

Név	osztály	Órák képes megteremteni azt a tanulóhoz, ami a tanulóhoz szükséges	Világosan tudjuk, mit vár el tőlünk, és ezt rendszeresen látjuk a tantervben	Feladat-házasok, akik szeretik a tantervet, annak értékeit	Rendszeresen ellenőrzik, hogy készülünk-e tanuló az órára	Ugy érzem, ha szükségem volna rá, bármilyen problémánk is lenne, az az órára hozza problémáinkat	Közvetlen a tanulókkal	Szeretettelje, egymás elfogadását segítse, kegyet terem a gyerekek számára	Gyakran dícséri tanulóit, erősíti pozitív énképüket	Mint mindenkinél, vannak hibák, de ezekkel együtt is sikerül a tanulókkal	Átlag	válaszdók
		5,00	4,92	4,92	5,00	4,92	4,83	4,83	4,79	5,00	4,91	24,00

A következő diagram az előző két tanévben végzett mérés iskolai átlagát mutatja. A 2010/2011. tanév magas átlageredményeit a 2011/2012. tanévben sikerült újra elérni, több esetben javítani is.

Alsó tagozaton a szülők nemcsak tanítójukkal, hanem az iskola egészével kapcsolatban is kérdőívet töltenek ki. A 2010/2011. és a 2011/2012. elvégzett mérés összefoglaló eredményét az alábbi diagram mutatja:

A 260 visszaérkezett kérdőív (ez a szülők kétharmada) pozitív véleményeket tükröz. Egy kivétellel minden érték 4,5 körül vagy a fölött van. Szembetűnő, hogy az új épületszárny birtokbavételével az iskolai környezet tisztaságával való elégedettség 4,14-ről 4,51-re nőtt.

Fontos eleme minőségirányítási rendszerünknek **a pedagógusok körében végzett klímavizsgálat**. Ennek eredményeként képet kapunk arról, hogy az alkalmazottak hogyan ítélik meg a szervezet működését, abban milyen gátló problémákat vélnek felfedezni. A kérdőíveken 100 problémából kell bejelölni azokat, amelyek az intézményre jellemzőek. Pozitív, hogy nincsenek olyan problémák, amelyeket nagyon sokan jelöltek volna meg (tizennyolc a legmagasabb), ugyanakkor sok problémát bejelöltek, ami nehezíti a javítást, hiszen ha valami csak kevesek számára jelent problémát, a belső klímát ugyanúgy negatívan befolyásolhatja. Várható volt, hogy az anyagi elismerés hiánya, illetve a nevelőtestület egységének a problémái okozzák a legtöbb gondot. Nagy az igény az egzisztenciális biztonság

növelésére és a kollegiális viszonyok javítására. Az iskola vezetésének azonban csak ez utóbbira lehet befolyása.

A tanév végén a pedagógusok kérdőíves önértékelést végeznek. Ennek kérdései kiterjednek saját oktató-nevelő munkájukra, munkaközösségük és munkaközösség-vezetőjük éves munkájának értékelésére is.

A program végrehajtásának értékelése alapján készült el a munkaterv a 2012/2013. tanévre. Fejlesztési céljainkban több éves gyakorlatunknak megfelelően továbbra is azokat a területek emeljük ki, amelyek hatékonyan szolgálják tanítványaink fejlesztését, fejlődését, ezzel is elősegítve továbbtanulásukat:

- A kommunikációs készség további fejlesztése.
- A gyermekek játéktevékenységének értékmegőrzése.
- A széleskörű ismeretszerzés igényének kialakítása.
- Korszerű és aktuális ismeretek nyújtása.
- A tanulás tanítása.
- A tehetséggondozás lehetőségeinek bővítése.
- Tartalmas szakköri tevékenység.
- A környezetvédelem és az egészségmegőrzés tudatosítása.

A javításra szoruló területekből adódó régi/új feladatok:

- A tanórai fegyelem erősítésének pedagógiai lehetőségei.
- A követelményrendszer és az értékelés szakszerűségének erősítése.
- A tantestületen belüli együttműködés erősítése.
- A matematika és szövegértés kompetencia fejlesztésének nagyobb mértékű jelenléte más órákon.
- A tanulók tanítási órákon kívüli programjainak bővítése az iskola keretein belül.
- A diákönkormányzat munkájának színesítése, tanulói önkormányzatiság fejlesztése.
- A tanórai és tanulási fegyelem, valamint következetes tanári fegyelmezés erősítése.
- Egységes követelményrendszer alkalmazása az értékelésben, továbbá az oktatás/nevelés folyamatában.
- Az osztálytermek és a környezet tisztaságának megtartása, igény kialakítása a rendre.

A munkaterv megvalósítása a minőségirányítási csoport feladata és felelőssége. A félévi értekezleten beszámolnak addigi tevékenységükről, a tanévzáró értekezletre elkészítik az IMIP értékelését.

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka eredményessége

Ahogy a beszámoló bevezetőjében írtam, az iskola eredményességének szempontjai sokat változtak az elmúlt évtizedben. Korábban szinte kizárólag a következő iskolafokra továbblépők száma és aránya volt az eredményesség kritériuma, és az egyetlen összehasonlítható adatsor. A közös írásbeli érettségi-felvételi vizsga eredménye csak a középiskolák összehasonlítását tette lehetővé, de azt is csak egy szempontból. Az elmúlt évtizedben viszont két összevethető mérési rendszer jelent meg a közoktatásban. Az érettségi vizsga átalakításával összemérhetőbbé váltak az egyes iskolák vizsgabizottságai előtt elért eredmények, hiszen a középiskolai osztályzatok mellett ezek jelentik a felsőoktatás számára a felvételtől vagy az elutasításról szóló döntés alapját. Az országos kompetenciamérés pedig az érettségi vizsga kimeneti mérése mellett megteremtette a folyamat közbeni mérés lehetőségét, ezzel pedig – szükség esetén – a beavatkozás lehetőségét az iskola számára. Természetesen továbbra is komoly jelzésértéke van annak, hogy a tanulók milyen eredményeket érnek el az iskola saját, belső mérési-értékelési rendszerében.

Az országos kompetenciamérés tapasztalatai

A nevelőtestület minden évben elvégzi a mérés eredményeinek értékelését. Ennek alapján meghatározza azokat a pedagógiai tevékenységeket, amelyek révén az eredmények szinten tarthatók vagy javíthatók. Elemző és értékelő munkánk kiterjed a negyedik évfolyamos tanulók képességmérésének elemzésére is, és az a célunk, hogy ezt a mérést kiindulópontként tekintve egyéni fejlesztési utakat jelölhessünk ki a gyengébben teljesítő tanulók számára.

Intézményi szintű elemzés

1. Az intézmény évfolyamainak átlageredményei mind a két mért területen meghaladják az országos átlagot. Több évfolyamon és kompetenciaterületen az intézmény átlageredménye **szignifikánsan magasabb az országos átlageredménynél.**

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1521 (1489;1558)	☹️ 1489 (1489;1490)
	8.	1638 (1603;1672)	☹️ 1612 (1611;1613)
	10.	1812 (1774;1842)	😊 1632 (1631;1633)
Szövegértés	6.	1495 (1460;1526)	☹️ 1472 (1470;1473)
	8.	1618 (1586;1644)	😊 1567 (1566;1568)
	10.	1761 (1734;1794)	😊 1603 (1602;1604)

- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ☹️ Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

2. Eredményeinket a feltehetően azonos feltételek és körülmények között működő iskolák eredményeivel összehasonlítva a következőket látjuk:

- Hatodik évfolyamon az átlageredmények mind matematikából, mind szövegértésből magasabbak, mint a hozzánk hasonló városi iskolák, illetve a legjobb átlageredményekkel rendelkező nagyvárosi általános iskolák eredményei.
- Nyolcadik évfolyamon az általános iskolai osztályok eredményei elmaradnak a városi és a nagyvárosi iskolák eredményeitől. Ez azonban szerencsére csak erre a mérésre volt jellemző. A korábbi évek eredményei itt is sokkal jobbak voltak.

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)					
			A telephelyen	Országos	Az első viszonyítási csoport		A második viszonyítási csoport	
					Neve	Eredménye	Neve	Eredménye
Matematika	8.	ált. isk.	1502 (1453;1558)	☹️ 1612 (1611;1613)	Városi ált. isk.	☹️ 1589 (1587;1591)	Nagy városok ált. isk.	☹️ 1605 (1601;1609)
Szövegértés	8.	ált. isk.	1479 (1425;1530)	☹️ 1567 (1566;1568)	Városi ált. isk.	☹️ 1542 (1540;1544)	Nagy városok ált. isk.	☹️ 1562 (1558;1566)

- 😊 A telephely eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ☹️ A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- ☹️ A telephely eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)					
			A telephelyen	Országos	Az első viszonyítási csoport		A második viszonyítási csoport	
					Neve	Eredménye	Neve	Eredménye
Matematika	6.	ált. isk.	1521 (1489;1558)	☹️ 1489 (1489;1490)	Városi ált. isk.	😊 1471 (1469;1473)	Nagy városok ált. isk.	☹️ 1494 (1491;1498)
	8.	6 évf. gimn.	1724 (1687;1767)	😊 1612 (1611;1613)	6 évf. gimn.	☹️ 1744 (1741;1748)	Nagy 6 évf. gimn.	☹️ 1788 (1783;1792)
	10.	6 évf. gimn.	1858 (1814;1895)	😊 1632 (1631;1633)	6 évf. gimn.	😊 1816 (1812;1820)	Nagy 6 évf. gimn.	☹️ 1852 (1847;1856)
	10.	4 évf. gimn.	1683 (1614;1756)	☹️ 1632 (1631;1633)	4 évf. gimn.	☹️ 1727 (1725;1728)	Kis 4 évf. gimn.	☹️ 1638 (1633;1644)
Szövegértés	6.	ált. isk.	1495 (1460;1526)	☹️ 1472 (1470;1473)	Városi ált. isk.	😊 1453 (1451;1454)	Nagy városok ált. isk.	☹️ 1476 (1472;1479)
	8.	6 évf. gimn.	1707 (1675;1745)	😊 1567 (1566;1568)	6 évf. gimn.	☹️ 1718 (1714;1722)	Nagy 6 évf. gimn.	☹️ 1757 (1752;1763)
	10.	6 évf. gimn.	1792 (1757;1832)	😊 1603 (1602;1604)	6 évf. gimn.	☹️ 1768 (1765;1771)	Nagy 6 évf. gimn.	☹️ 1795 (1791;1798)
	10.	4 évf. gimn.	1671 (1629;1730)	😊 1603 (1602;1604)	4 évf. gimn.	☹️ 1706 (1705;1708)	Kis 4 évf. gimn.	😊 1620 (1615;1626)

- 😊 A telephely eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ☹️ A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- ☹️ A telephely eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

- A gimnáziumi évfolyamok eredményei:

- A hat évfolyamos osztályok eredményei az – országos viszonyításban kiemelkedő – hat évfolyamos gimnáziumok eredményeivel megegyeznek, vagy szignifikánsan jobbak azoknál (pl. matematikából 10. évfolyamon).

- A négy évfolyamos tizedik osztály eredménye matematikából eléri a négy évfolyamos gimnáziumok átlagát, és szignifikánsan jobb a kis négy évfolyamos gimnáziumok átlagánál, szövegértésből pedig szignifikánsan jobb, mint a hasonló típusú iskolák eredménye.

3. Ha eredményeinket az előző évek kompetenciaméréseinek eredményeivel vetjük össze, azt látjuk, hogy bár az egyes évek méréseredményei között van némi ingadozás, több év átlagában egyenletes jó színvonalon teljesítenek osztályaink.

A telephely eredménye a tanulók korábbi eredményének tükrében

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	A tényleges eredmény a várhatóhoz képest	
			Országos regresszió alapján	A megfelelő képzési forma/településtípus telephelyeire illesztett regresszió alapján
Matematika	6.	ált. isk.	-	-
	8.	6 évf. gimn.	☹️	☹️
	10.	6 évf. gimn.	☹️	☹️
	10.	4 évf. gimn.	☹️	☹️
Szövegértés	6.	ált. isk.	-	-
	8.	6 évf. gimn.	☹️	☹️
	10.	6 évf. gimn.	☹️	☹️
	10.	4 évf. gimn.	☹️	☹️

- 😊 A telephely eredménye szignifikánsan magasabb a várhatónál
- ☹️ A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan a várhatótól
- ☹️ A telephely eredménye szignifikánsan gyengébb a várhatónál

4. A tanulók eredményei a családi háttér alapján elvárható eredményekhez, illetve a korábban elért eredményekhez viszonyítva:

Az eddig bemutatott átlagok akkor kapnak igazán jelentést, ha azokat összevetjük egyrészt a korábban már elért eredményeikkel, másrészt pedig azzal a családi háttérrel, ahonnan érkeznek. Ez mutatja meg, hogy az iskola az előző kompetenciamérés óta eltelt időben tudott-e valamit hozzátenni a tanuló már megszerzett kompetenciáihoz.

Jó érzéssel állapíthatjuk meg, hogy **az évfolyamok eredménye kivétel nélkül eléri, több esetben pedig szignifikánsan meghaladja a családi háttérük, illetve a korábbi eredményeik alapján elvárható eredményeket.** Egyedüli kivétel itt is a nyolcadik általános iskolai évfolyam.

A telephely eredménye a tanulók CSH-indexének tükrében

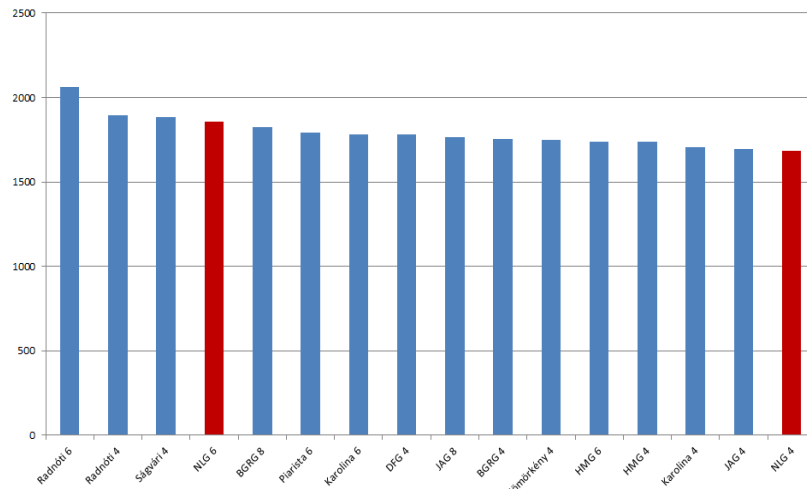
Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	A tényleges eredmény a várhatóhoz képest	
			Országos regresszió alapján	A megfelelő képzési forma/településtípus telephelyeire illesztett regresszió alapján
Matematika	6.	ált. isk.	☹	☹
	8.	6 évf. gimn.	☹	☹
	10.	6 évf. gimn.	😊	☹
	10.	4 évf. gimn.	-	-
Szövegértés	6.	ált. isk.	☹	☹
	8.	6 évf. gimn.	😊	☹
	10.	6 évf. gimn.	😊	☹
	10.	4 évf. gimn.	-	-

- 😊 A telephely eredménye szignifikánsan magasabb a várhatónál
- ☹ A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan a várhatótól
- ☹ A telephely eredménye szignifikánsan gyengébb a várhatónál

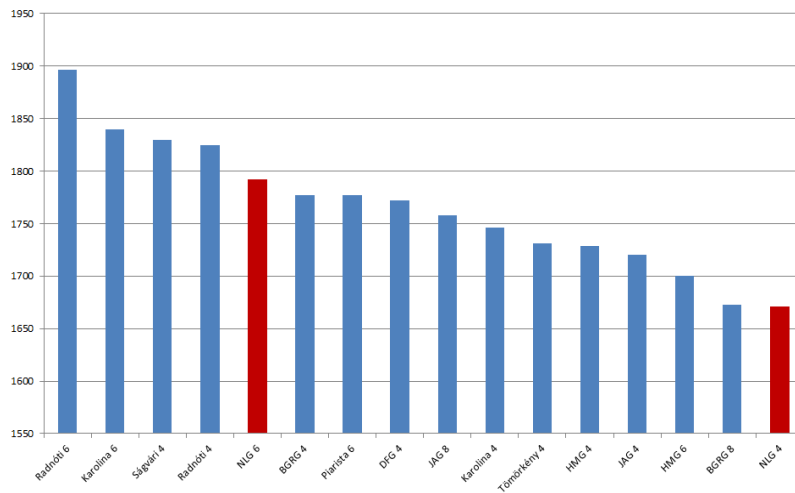
Gimnáziumi osztályaink eredménye a megyei gimnáziumok eredményeihez viszonyítva

A diagramokból kitűnik, hogy hat évfolyamos gimnáziumi tagozatunk diákjai a nyolcadik évfolyamon a megyei gimnáziumok közül a harmadik legjobb eredményt érték el a szövegértés, másodikat a matematika kompetenciaterületen. A 10. évfolyamon szövegértésből az ötödik, míg matematikából a negyedik legmagasabb eredményt. Ennek értékét növeli, hogy mindkét évfolyamon olyan iskolák eredményeit múltuk felül, amelyekben a tanulók családi háttér-indexe jóval magasabb, azaz magasabb társadalmi státuszú családokból érkeznek. Ezzel **az esélyegyenlőség és a méltányosság követelményei hat évfolyamos tagozatunkon ezekhez az iskolákhoz viszonyítva jobban érvényesülnek.** A szakemberek szerint a családi háttér körülbelül 25%-ban határozza meg a tanuló iskolai eredményességét.

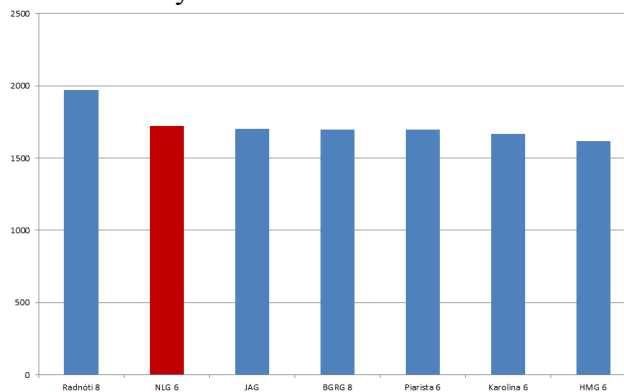
A 10. osztályos gimnazisták eredménye matematikából:

A 10. osztályos gimnazisták eredménye szövegértésből:

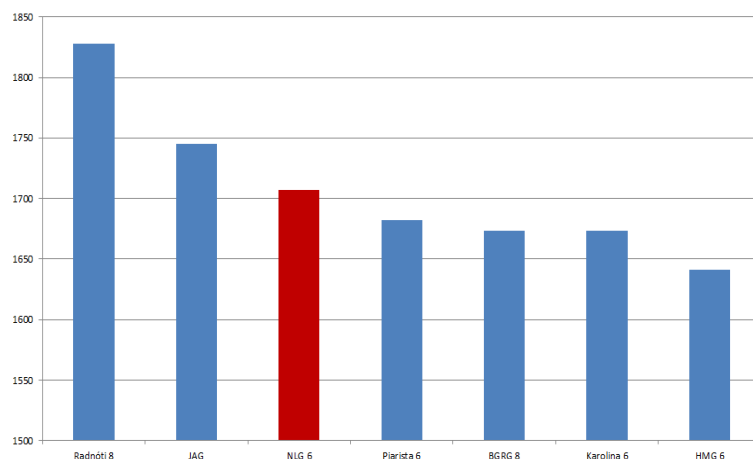

A 8. osztályos gimnazisták eredménye matematikából:

A 8. osztályos gimnazisták eredménye szövegértésből:

Kevesebb szó esik a 4. évfolyamosok országos készség- és képességmérésének eredményeiről. Ez a vizsgálat azoknak az alapvető készségeknek és képességeknek a kiépültségét vizsgálja, amelyek a szövegértési és a matematikai kompetenciák alapját jelentik. Az ötödik-hatodik évfolyamon azoknak a tanulóknak a fejlesztésére van kifejezetten szükség, akik valamely készség- vagy képesség kiépülésében nem jutottak el a befejező szintig. Az alábbi táblázatból megállapítható, hogy – a negyedik C osztály gyengébb teljesítménye ellenére is – az iskola összesített átlaga több képességterületen meghaladja az országos átlagot, illetve a befejező szint átlagát.

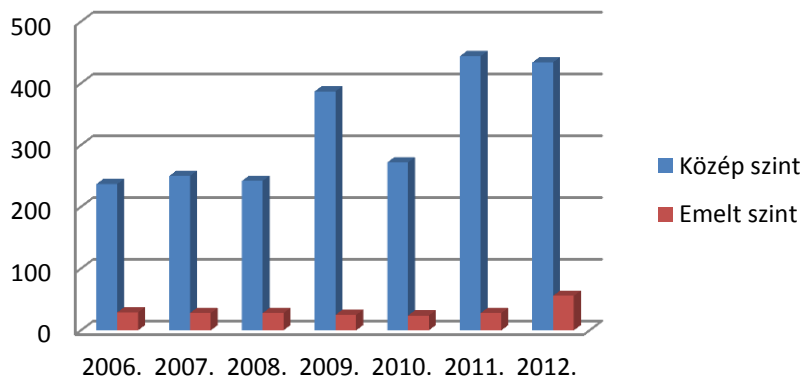
		Olvasás kiépültség	Olvasás begyakorlottság	Számolás kiépültség számírás	Számolás kiépültség mértékegység-váltás	Számolás kiépültség össze-adás	Számolás kiépültség kivonás	Számolás kiépültség szorzás	Számolás kiépültség osztás	Számolás kiépültség összesen	Számolás begyakorlottság	Gondolkodás kiépültség rendszerezés	Gondolkodás kiépültség kombinálás	Gondolkodás kiépültség összesen	Gondolkodás begyakorlottság	Írás begyakorlottság	Írás minőség	Összesen
4.A	osztály- átlag	87	81	99	64	99	95	99	98	95	87	82	66	78	72	53	90	1345
4.B	osztály- átlag	86	63	98	53	99	96	98	98	94	76	85	64	80	70	59	85	1304
4.C	osztály- átlag	84	44	94	45	98	94	96	91	90	74	66	56	64	67	55	88	1206
4.D	osztály- átlag	88	56	96	50	97	98	99	98	94	90	66	68	66	69	64	92	1291
	iskolai	86	61	97	53	98	96	98	96	93	82	75	64	72	70	58	89	
	országos- átlag	86	62	95	66	98	93	97	95	93	83	63	66	64	68	51	64	1244
	Befejező szint	80	50	85	70	90	90	90	90	90	60	60	75	60	60	65	70	1185

Az érettségi vizsgák eredménye

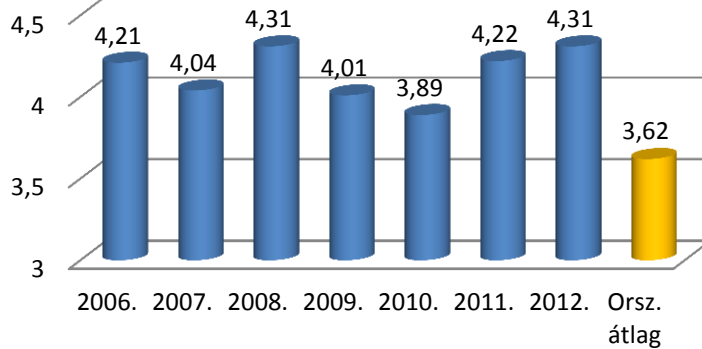
Az érettségi vizsgarendszer reformjának bevezetése, 2005 óta folyamatosan csökkent az emelt szintű vizsgára jelentkező tanulók száma. Néhány szakot leszámítva a felsőoktatás nem követelte meg felvételi tárgyából az emelt szintű vizsgát. 2009. május-júniusban az 533871 vizsgának mindössze 4,6%-a volt emelt szintű vizsga. Ez 2011-ben egy százalékkal emelkedett, ennek oka, hogy ebben az esztendőben már érezhetően szigorodtak néhány népszerű egyetemi szakon a felvétel feltételei. Ez a tendencia folytatódott 2012-ben is. Iskolánkban az emelt szintű vizsgák aránya 11,4%. A másik szembetűnő tendencia, hogy folyamatosan nő az előrehozott érettségi vizsgára jelentkező tanulók száma.

A következő diagramok az érettségi vizsgákon diákjaink által elért százalékos eredmények, illetve osztályzatok átlagát mutatják:

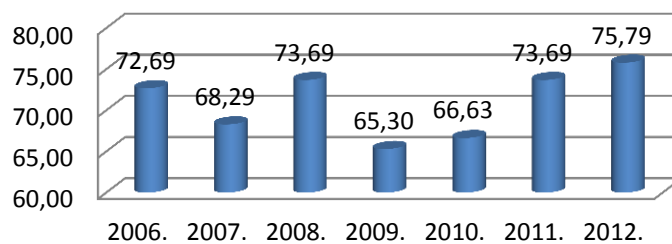
A közép- és emelt szintű vizsgák száma

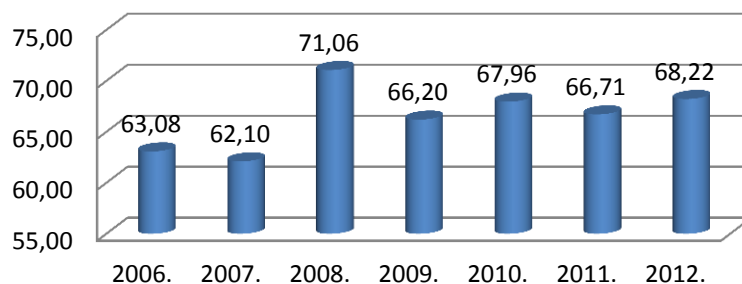
A középszintű érettségi vizsgák osztályzatainak átlaga 2006 - 2012.

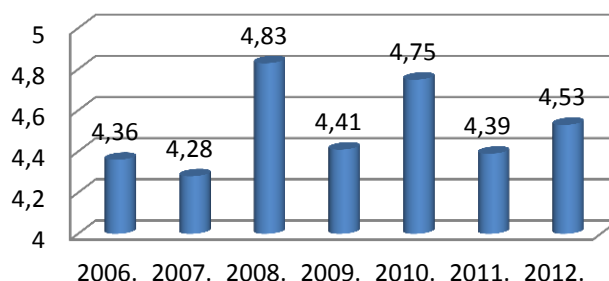
A középszintű érettségi vizsgák százalékos eredményeinek átlaga 2006 - 2012.

Az emelt szintű érettségi vizsgák százalékos eredményének átlaga 2006 - 2012.

Az emelt szintű érettségi vizsgák osztályzatainak átlaga 2006 - 2012.

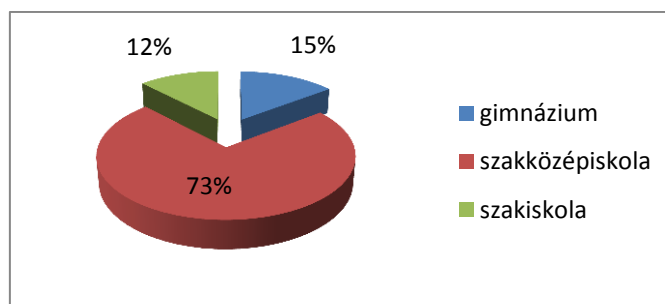

Az érettségi vizsgákon minden esztendőben jól teljesítenek diákjaink. A három osztály teljesítménye között azonban lényeges eltérések vannak. A 13. A osztály érettségi eredménye a legkiemelkedőbb. Az alábbi táblázat a 2012. májusi-júniusi vizsgák osztályonkénti eredményeit mutatja:

országos	12.C	12.B	13.A	előrehozott	NLG
3,62	3,91	4,02	4,66	4,69	4,33
	65,32	68	80,64	85,95	75,02

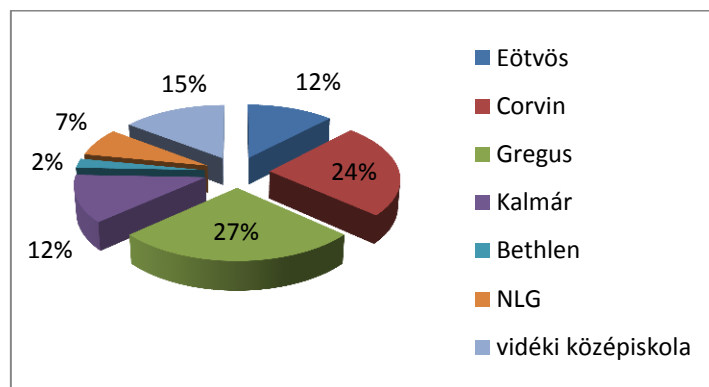
A tanulók továbbhaladása

Az elmúlt tanévben 41 **nyolcadik osztályos általános iskolás tanuló** fejezte be iskolánkban tanulmányait. Közülük harmincöten hódmezővásárhelyi középiskolában tanulnak tovább (85%). A tanulók megoszlását az egyes képzési típusok között az alábbi diagram mutatja:

A diagramból látható, hogy a tanulók nyolcvannyolc százaléka érettségit adó közép fokú képzésben kezdi meg tanulmányait. Az elmúlt évhez képest lényegesen megnőtt a szakközépiskolában, nőtt a szakiskolában és csökkent a gimnáziumokban továbbtanulók aránya.

Az egyes középiskolákat az alábbi arányban választották a tanulók:

A Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi programjának 25 tanulója közül 21 szakközépiskolában, négy pedig gimnáziumban tanult tovább, mindannyian Hódmezővásárhelyen. Ez a képzési forma komoly utánpótlást jelent a város szakképző intézményei számára.

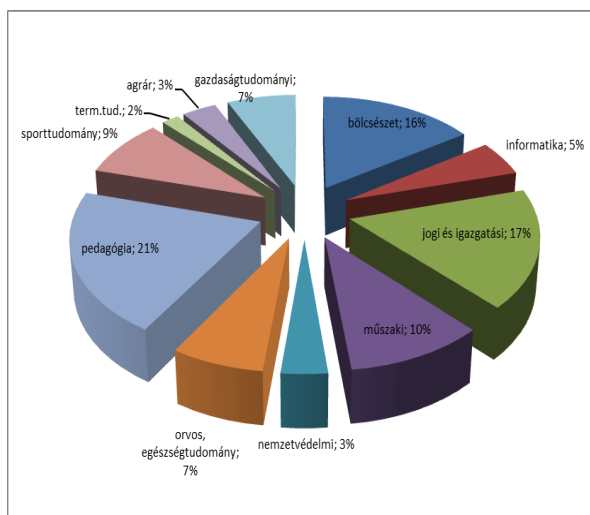
A 2012-ben érettségizettek továbbtanulási mutatói

Végzősök létszáma: 78. Felsőoktatásba jelentkezett 66 (az érettségizők 84,6%). Felvételt nyert 58, a jelentkezők 87,8%-a, az érettségizettek 74,3%-a. Első helyre felvettek száma: 37 a felvettek 63,7%-a, a jelentkezők 56%-a, a végzősök 47,4%-a.

Azoknak a szakoknak, ahová tanulóink felvételt nyertek az átlagos felvételi ponthatára 330. A felvettek által elért átlagos felvételi pontszám 377.

A tanulóink által megjelölt szakok közül a legmagasabb felvételi ponthatár 451 pont volt (mechatronikai mérnök, az ide jelentkező tanuló 464 pontot ért el). Tanulóink által elért legmagasabb pontszám 483 (a pontszámot elért tanuló germanisztika szakra jelentkezett).

A felvettek megoszlása képzési területenként

A tanulók pályaválasztása nem követte a felsőoktatás szerkezetének átalakulását. Az ehhez való alkalmazkodásra ennek az évfolyamnak nem is volt ideje, hiszen nagyon későn váltak ismertté a felvételi keretszámok. Ahhoz, hogy tanulóinkat azok felé a szakok felé orientáljuk, amelyek nagyobb esélyt adnak a diploma utáni munkavállalásra, 2013 szeptemberétől új képzési szerkezetet alakítunk ki a gimnáziumi tagozatunkon. **A képzési formák meghatározásához 2012. szeptember 18. és szeptember 25. között kérdőív kitöltésére kértük iskolánk 1-6. évfolyamára járó tanulóinak a szüleit.** A felméréssel a következő kérdésekre szerettünk volna válaszokat kapni:

1. Mennyire erős az általános iskolai tagozatra járó szülők körében a gimnáziumi képzésünk presztízse, milyen arányban szeretnék, ha gyermekük (hatodik vagy nyolcadik évfolyamot követően) gimnáziumi tagozatunkon folytatná tanulmányait?
2. Döntésüket milyen információk alapján hozzák meg?
  - Megítélésük szerint elegendő információval rendelkeznek-e gimnáziumi képzésünkről?
  - Információik milyen forrásból származnak?
3. A négy-, illetve hat évfolyamos képzések közül melyiket tartanak jobbnak gyermekük gimnáziumi tanulmányainak megkezdéséhez?
4. Felmértük, hogy a lehetséges képzési formák közül melyiket tartanak legmegfelelőbbnek gyermekük számára.
5. Megkérdeztük, hogy az idegen nyelvek mellett mely – reál műveltségterülethez tartozó – tantárgyat, tantárgyakat tanulnának legszívesebben emelt szinten.
6. Végül megkérdeztük, mi a véleményük arról, hogy megfelelő, a tanítási nap során egyenletesen elosztott terhelés esetén, a gimnáziumi évfolyamokon megemeljük a tanulók heti óraszámát.

A megkérdezett 521 szülő közül 365 juttatta vissza a kérdőívet, ez 70%-os válaszadási hajlandóságot jelent. Igen magas, 87% azoknak az aránya, akik azt szeretnék, hogy gyermekük gimnáziumi tagozatunkon folytassa tanulmányait. Ez 319 (87%) tanuló, évfolyamonként átlagosan 53, ami lényegében két stabil gimnáziumi osztályt jelent, feltéve, hogy mind a 319 tanuló végül ide jelentkezik, és alkalmas is a gimnáziumi tanulmányok megkezdésére. A 365 válaszadóból mindössze 23 (6%) jelezte azt, hogy nem iskolánkban kívánják tovább taníttatni gyermeküket. Ez évfolyamonként 3,6-es átlag. Valószínű, hogy a 23 tanuló között többségükben azok vannak, akik más (helyi vagy városon kívüli) gimnáziumban gondolkodnak. 23 szülő (6%) nem adott választ erre a kérdésre. Ezek a számok alátámasztják azt a régi feltételezésünket, mely szerint a gimnáziumi képzés léte vonzerőt jelent az általános iskolát választó szülők számára, illetve az általános iskolánk gimnáziumi képzésünknek legfontosabb bázisa.

Talán meglepő – és mindenképpen a szülők reális gondolkodását mutatja, hogy – a hatékony emelt szintű nyelvi képzés mellett – a matematikát választanák legtöbben emelt szinten. Azt persze figyelembe kell vennünk, hogy ez a szülők tantárgyi preferenciája, nem pedig a tanulóké, ám mindenképpen komoly lehetőséget jelent a tantárgyat tanítók számára, hogy értelmes és hatékony tanítási programokhoz támogatókra találhatnak a szülők körében. A matematika helyett (vagy mellett) a biológiát és a természettudományokat (évente vagy kétfévente változó tantárgyi óraszámokkal) választanák legtöbben emelt óraszámú képzés tárgyaként. A válaszadók 31%-a teljes mértékben, 56%-a pedig a megfelelő feltételek (pl. hasznos tananyag, napközbeni pihenés lehetősége) teljesülése esetén egyetért a tanulók óraszámának esetleges növelésével, és mindössze 11% utasítja el azt.

Mindezek alapján a 2013 szeptemberében induló két hat évfolyamos gimnáziumi osztályunkban az idegen nyelvek tanítása továbbra is döntő szerepet kap, ám emellett lényegesen megnöveljük a matematika, illetve a műszaki, egészségtudományi és agrár felsőoktatásban meghatározó szerepet játszó fizika, kémia és biológia tantárgyak óraszámát.

A nyelvvizsgák száma

A nyelvvizsgák jelentősége az új érettségi-felvételi rendszer hatására nőtt meg 2005-től, amikor előbb a középfokú C-típusú nyelvvizsga emelt szintű 100%-os jeles érettséginek felelt meg, majd a következő években, amikor a felvételi eljárásban többletpontokat jelentett. A középiskolai évek alatt megszerzett nyelvvizsga a felsőoktatásban is sokat ér, hiszen a diplomához ma már nyelvvizsga szükséges. Iskolánk alapítványa anyagilag támogatja azokat a hátrányos helyzetű gimnazistákat, akik nyelvvizsgára jelentkeznek.

A középfokú nyelvvizsgával rendelkezők száma a tanévek végén 2004 és 2012 között:

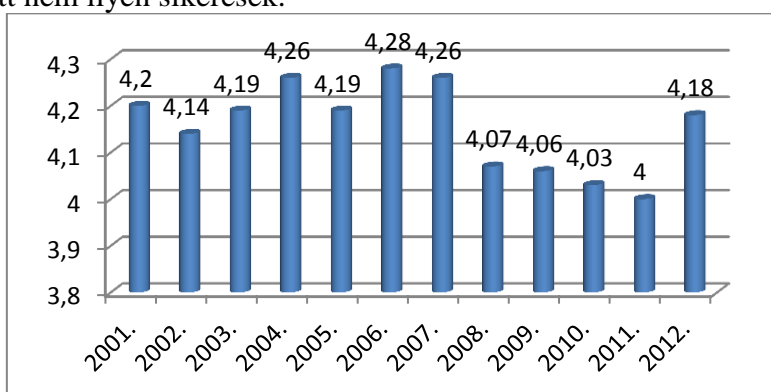
2004	2005	2006	2007	2008	2009	2011	2012
15	72	106	68	84	66	92	120

A nyelvvizsga megszerzésének másik lehetősége az emelt szintű, legalább 60%-os idegen nyelvi érettségi, amely középfokú C típusú nyelvvizsgával, illetve a két tanítási nyelvű érettségien még legalább két tantárgy középfokú célnyelvű érettségijével kiegészülve, felsőfokú C típusú nyelvvizsgával egyenértékű. Ilyen felsőfokú bizonyítványt 2006 és 2012 között 57 tanuló vehetett át. A 2012. évi májusi vizsgaidőszakban angolból tizennégyen szereztek felsőfokú nyelvvizsgát, németből pedig öten.

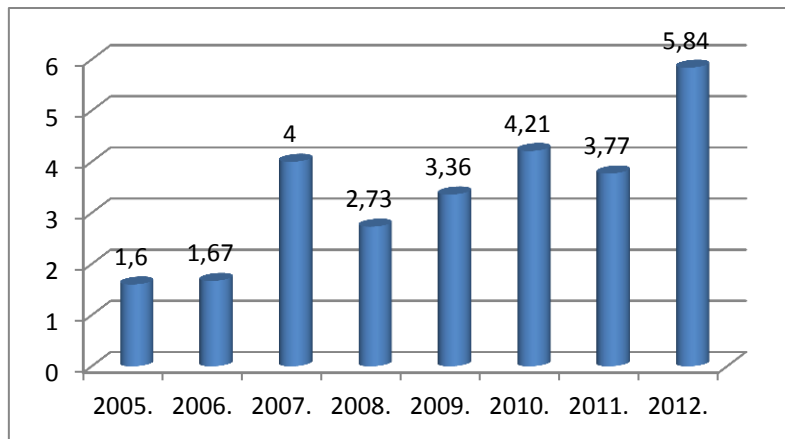
A tanulók informatikai jártasságuk bizonyítására ECDL-vizsgát tehetnek, amely Európában elismert felhasználói szintű informatikai ismereteket igazol. Az iskolában ECDL vizsgaközpont működik, a tanév végén 102 tanuló vett részt a vizsgán, illetve 70 már megszerezte a jogosítványt.

Az iskola tanulmányi átlaga

Az iskola tanulmányi átlaga 2000 óta négyesnél jobb. Némi visszaesés az összevonás után következett be, ami várható volt, hiszen jóval nagyobb lett a tanulólétszám, és kevésbé egyenletes a tanulók teljesítménye. Igen magas (65%) ugyanakkor a négyesnél jobb átlagot elérő tanulók aránya, ami azt mutatja, hogy nagyon sok jó képességű és megfelelően motivált tanuló jár hozzánk. Ez óriási felelősség, ahogyan azok leszakadásának a megakadályozása is, akik valami miatt nem ilyen sikeresek.

A bukott tanulók aránya sem mutat nagy ingadozást, bár az előző tanév végéhez képest 2%-kal magasabb. Félévkor többen vannak, év végére kevesebben. A félévkor megbukott tanulók számára a második félévben felzárkóztató korrepetálásokat tartunk, ezek hatása a tanév végén megmutatkozik.

A tanulmányi versenyek eredményei

A tanulmányi versenyeken való részvétel sok tanuló számára komoly motivációt jelent. A felkészülés során az adott tantárgy tananyagán túli területeivel is megismerkednek, így a tehetséggondozás egyik legjobb eszköze. Tanulóink nagyon sok tanulmányi versenyen vesznek részt elsős koruktól kezdve, és ezeken szép sikereket érnek el. Kétségtelenül Magyarország legrangosabb tanulmányi versenye az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny. Itt már a második fordulóra jutás is komoly eredménynek számít, aki pedig az országos döntőbe is eljut, az adott tantárgyból az országban a legjobb harminc közé tartozik. A 2007/2008. tanévtől kezdve minden alkalommal volt döntős tanulóink, az előző tanévben négy tantárgyból is. Német nyelvből első kategóriában Rózsa Katinka 16., felkészítő tanára Nagy Sándor Balázs. Német nyelvből második kategóriában Árva Máté 27., felkészítő tanára Bányai Réka és Balázs József. Történelemből Árva Máté 21., felkészítő tanára Pengőné Cseh Ildikó és Huzián Péter. Különösen kiemelkedő Gémes Gábor fizikából elért 4. helyezése. Versenyeredményei alapján Gábor részt vehetett a fizika nemzetközi diákolimpia válogató versenyén. Felkészítő tanárai Ladányi-Szittyai Andrea és Szittyai István. Matematikából és biológiából négy tanulóink csak egy-egy ponttal maradt le az országos döntőről. A 2012/2013. tanévben is több tanulóink jutott tovább az OKTV első fordulójából. Közülük ketten jutottak el az országos döntőig; Szabó Anita 12. A osztályos tanuló német nyelvből 32. helyezést, Gémes Gábor 12. B osztályos tanuló matematikából 9. helyezést ért el. Felkészítő tanáraik Bányai Réka, Ladányi-Szittyai Andrea és Szittyai István voltak. Rakonczaik Kitti, 9. A osztályos tanuló pedig a Savaria Országos Történelem versenyen jutott az országos döntőbe, felkészítője Huzián Péter tanár úr volt.

Az általános iskolai korosztály legrangosabb versenye az Országos Általános Iskolai Tanulmányi Verseny. Itt angol nyelvből és történelemből értünk el kiemelkedő eredményeket. A megyei döntőn első helyezést elért Nagy Márk sajnos önhibáján kívül nem tudott részt venni az országos döntőben. Figyelemre méltó, hogy már az alsóbb évfolyamokon is szép eredmények születtek matematikából. A matematika munkaközösség kiemelkedő munkát végez a tanulók tehetséggondozásában és versenyeztetésében.

Mіндеzen túl számtalan városi versenyen értek el tanulóink jó helyezéseket, és terjedelmi okokból itt nem tudok kitérni tanulóinknak a művészetek és a sport területén elért szép eredményeire. Mégis ki kell emelnem a Gál Györgyi tanárnő által vezetett fotó-videó műhely országos sikereit. Különösen fontosnak tartom, hogy a versenyeredmények nem korlátozódnak egy-két tantárgyra, hanem a legtöbb tanított tárgyból kimagasló eredményeket értünk el.

A Közoktatási esélyegyenlőségi terv akciótervével kapcsolatos tevékenységek

Az oktató-nevelő munka méltányossága

„Az oktatás egyik legfontosabb feladata, hogy csökkentse a társadalmakban meglévő gazdasági, területi, etnikai és kulturális különbségekre visszavezethető egyenlőtlenségeket, hogy a maga összetett eszközrendszerével segítse a méltányosságot, növelje a hátrányos helyzetű rétegek társadalmi, munkaerő-piaci esélyeit.” (Méltányosság az oktatásban. *Két jelentés az oktatás méltányosságáról OM. 2007 Készítette: Radó Péter*)

Azt gondolom, hogy a szakmai elkötelezettség és az elemi emberi tisztesség szempontjából is megkérdőjelezhetetlen ez a feladatkijelölés. Az oktatási rendszer akkor méltányos, ha hatékonyan közreműködik abban, hogy a teljesítménykülönbségek ne a jövedelemtől, a család etnikai hovatartozásától, társadalmi státuszától, vagy egyéb, az egyén által nem, vagy csak nehezen befolyásolható külső körülménytől legyenek függőek. Ez a megközelítés nem veszi le az egyén (a korai életszakaszban a szülő, majd a későbbiben a tanuló) válláról a döntés felelősségét az egyéni életút kijelölésében, de megteremti a lehetőségek sokféleségét, és kifejleszti a valódi döntéshez szükséges személyes kompetenciákat. A problémát az jelenti, ha ez a szelekció társadalmi, anyagi státusztól, a szülő iskolai végzettségétől függ, mert a hátrányos helyzetű családból származó tanulók el sem juthatnak addig, hogy ebben a kérdésben valódi döntéshelyzetbe jussanak. A kompetenciamérésről szóló fejezetben már utaltam arra, hogy gimnazista tanulóink családi háttér-indexe mind nyolcadik, mind pedig hatodik évfolyamon alacsonyabb, mint a hasonló típusú gimnáziumok országos átlaga, és a megyei gimnáziumokhoz viszonyítva is az egyik legalacsonyabb. Ez azt jelenti, hogy tanulóink nagyobb része nem magas státuszú családokból érkezik. A kompetenciamérések, az érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek eredményei ugyanakkor azt mutatják, hogy esetleges hátrányaikat eredményesen kompenzáljuk. És kompenzálják ezek a tanulók maguk is, hiszen – bár számszerű tényekkel nehéz ezt alátámasztani – két évtizedes tapasztalatom szerint a család alacsonyabb társadalmi vagy anyagi státusza nagyobb motivációval, szorgalommal és stabilabb érzelmi háttérrel jár együtt, és ezek a tényezők a tanulók iskolai sikerességének kulcsmotívumai. Bár erről az utóbbi években alig esik szó.

Az általános iskola első évfolyamán lakókörzet szerint iskolázzuk be a gyerekeket, és a halmazotlan hátrányos helyzetű tanulók előnyt élveznek. Kilencvenegy tanuló hátrányos helyzetű a gimnáziumi tagozaton, ebből huszonhat halmazotlan hátrányos helyzetű. Azt mindenképpen eredményként értékelhetjük, hogy az elmúlt években érettségizett hátrányos helyzetű tanulók közül sokan – közöttük roma származású tanulók is – jutottak be a felsőoktatásba és szereztek diplomát. A szelekció tehát nem a gimnáziumba lépéssel kezdődött, hanem már korábban. Az integráció egyik legfontosabb eredménye – a szegregáció felszámolásával együtt – éppen az lehet, hogy már az óvodában, illetve az alsóbb évfolyamokon javul a hátrányos helyzetű tanulók eredményessége, ezzel tanulási motivációja, és lehetőségük nyílik a különböző iskolatípusok közötti valódi választásra.

A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programja

A méltányosság erősítése motiválta iskolánkat, amikor 2005 elején megkerestük a Vásárhelyi Cseresnyés Kollégium akkori vezetőjét, hogy közösen jelentkezünk szakminisztérium pályázati felhívására. A sikeres pályázat eredményeként indulhatott el a program, amelynek célja, hogy segítse a halmazotlan hátrányos helyzetű tanulók eljutását az érettségiig, csökkentse lemorzsolódásukat. Ebben a tanévben már a hetedik előkészítő évfolyamot indítottuk. A programban részt vevő pedagógusaink meghatározó szerepet vállaltak a program országos kerettantervének kidolgozásában. Az előkészítő évfolyamot befejező tanulók közül az utóbbi két esztendőben már többen gimnáziumunkban folytatták

középiskolai tanulmányaikat. Bár a program nem illik bele a klasszikus integráció fogalmába, mégis az egyik lehetséges alternatíváját jelenti az esélyegyenlőség növelésének, hiszen az előkészítő év után a tanulók integráló középiskolai osztályokban tanulnak tovább. A program tapasztalatai alapul szolgáltak az integrációs pedagógiai rendszer kidolgozásának. Ebben a képzési formában az előkészítő évfolyamon a tanulók egyéni fejlesztési terv alapján vesznek részt a hátránykompenzálásban. Kezdetől fogva szöveges értékelést alkalmazunk, és szoros az együttműködés az iskola és a szülő között.

Az iskola integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszere

A város iskolaszervezetének reformját követően a korábbi 3%-ról a 2011/2012. tanévben az 1-4. évfolyamon 8%-ra, 5-8. évfolyamon 4%-ra, 9-13. évfolyamon pedig 7%-ra nőtt halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink aránya. A hátrányos helyzetű tanulók aránya pedig a 2006. évi 14%-ról 1-4. évfolyamon 35%-ra, 5-8. évfolyamon 30%-ra, 9-13. évfolyamon pedig 18%-ra emelkedett.

Az integrációs rendszer működésének alapelveit az iskola pedagógiai programja tartalmazza. Megvalósításának alapfeltételeivel rendelkezünk. A program megvalósítását az integrációs munkaközösség koordinálja éves munkaprogram alapján.

Személyi feltételek

A feladatok megvalósításához – a várható tanulócsoportok és tanulólétszám alakulását is figyelembe véve – a személyi feltételek adottak. Az önkormányzat utazó gyógy-, illetve fejlesztő pedagógust biztosított az SNI-s gyermekek számára, ezenkívül a tantestület továbbképzési tervében is szerepel a fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus képzettség megszerzése. Ennek eredményeként tantestületben három pedagógus rendelkezik fejlesztő pedagógusi képesítéssel. Öt évre szóló továbbképzési programunkban prioritást élveznek azok a kollégák, akik a pedagógiai rendszer alkalmazásához szükséges ismereteket közvetítő továbbképzéseken vesznek részt (fejlesztő pedagógus, konfliktuskezelés, alternatív pedagógiai módszerek alkalmazása, óvoda-iskola, általános iskola-középiskola közötti átmeneteket támogató módszertani továbbképzések, mérés-értékelés).

Az elmúlt évek TÁMOP-pályázatainak eredményeként lényegében minden pedagógusunk részt vett valamely, az integrációs rendszerrel kapcsolatos továbbképzésen.

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek szinten tartása vagy javítása az iskolafenntartó támogatásával, a kötött felhasználású normatívák célirányos felhasználásával, aktív pályázati tevékenységgel, a saját bevételek révén, valamint az iskola alapítványának támogatásával volt lehetséges. Az elmúlt tíz esztendőben e forrásoknak a segítségével sikerült megteremtteni a képzés tárgyi eszközeit. A Csongrád Megyei Köznevelési Alapítvány támogatásából a fejlesztőszobák kialakítására és felszerelésére tudtunk fordítani, az OKM és a TÁMOP- pályázatokból pedig a tanulóbarát és az új pedagógiai eljárások számára alkalmas osztálytermek kialakítására, ennek megfelelő iskolabútorok beszerzésére került sor.

Az integrációs pedagógiai rendszert működtető munkacsoportnak minden osztályfőnök tagja. Az operatív és irányító tevékenységet az integrációs munkacsoport végzi.

2007 óta munkacsoport működik az óvoda-iskola közötti átmenet támogatására. Az IPR keretei között előre kidolgozott munkaterv szerint végezzük munkánkat, melyet 1 fő óvodapedagógus és 1 fő tanító koordinál.

Az általános iskola-középiskola közötti átmenetet támogató munkacsoportot Kardosné Kecskeméti Katalin vezeti. Intézményünkben az általános iskola és középiskola közötti átmenet programjának alapja a pályaorientációs tevékenység, amelynek összehangolása az IPR munkacsoport vezetésével történik. A tevékenység nemcsak a végzős diákokra, hanem az 5-7. évfolyamokra is kiterjed. A legfőbb cél együttműködést kialakítani a tanulókkal és a

szülőkkel, hogy minden nyolcadikos gyermekünk a lehetőségeit megismerve, a képességeinek birtokában tudjon felelősséggel dönteni a továbbtanulásról, mely befolyásolja jövőjét. Kiemelt feladatnak tekintjük a hátrányos helyzetű tanulók középiskolai beiskolázását.

Egyéni fejlesztés, mentorálás: A pályázati programban részt vevő tanulókkal és szüleikkel egyeztetett háromszori szöveges értékelés megtörtént a tanév folyamán is.

Fejlesztő tevékenység

Minden év őszén sor kerül a tanítók által javasolt első osztályosok DIFER- mérésére, illetve a mérési eredmények alapján elkezdődik a fejlesztésük.

Az integrációs pedagógiai rendszer kiegészítője az Útravaló MACIKA Ösztöndíj program, amely anyagilag támogatja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulási útját és az őket mentoráló pedagógusok munkáját.

A tanulók biztonsága, illetve a tanuló- és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedések

Az iskola legfőbb feladata a tanulók biztonságának megóvása. Ez a pedagógusok legfontosabb feladata, amely munkaköri leírásukban hangsúlyosan jelenik meg. A tanulóknak meglévő feszültségek, amelyek sok-sok forrásból származhatnak, konfliktustűrő képességeikre is hatással vannak. Mindez fokozottan igényli a pedagógus személyes jelenlétét, amely lehetővé teszi adott esetben a beavatkozást. Minden tanév elején a pedagógusokkal ismertetjük azokat a kötelezettségeiket, amelyeket a tanulóbalesetek megelőzése érdekében a szervezeti és működési szabályzat, valamint a házirend előír számukra. A tanteremben felügyelet nélkül nem maradhat tanuló, a három végzős, érettségiző osztályt kivéve, a szünetben a tanulók nem tartózkodhatnak a tanteremben. Az iskolaépületek aulájában, az udvar különböző területein előre meghatározott beosztás szerint fél nyolc és fél kettő között pedagógusok felügyelnek. A testnevelők számára külön vezetői utasítás szabályozza a felügyelettel kapcsolatos feladatokat. Minden tanévet megelőzően munka- és balesetvédelmi szemlést tartunk, amelynek jegyzőkönyvét megküldjük a műszaki iroda részére. A tanév indításakor munka- és balesetvédelmi oktatásban részesül minden iskolai dolgozó és minden tanuló. Az iskola szabályozza a rendkívüli helyzet esetén szükséges intézkedéseket. A tanév végén a tanulók és a szülők tájékoztatást kaptak a napozás kockázatairól.

2011 szeptemberében elkezdődött a tanítás a székhelyintézmény új épületszárnyában. Itt a házirendet úgy alakítottuk ki, hogy az egyaránt biztosítsa a tanórák nyugalmát és a személy- és vagyónbiztonságot.

Balesetvédelmi szempontból a legnagyobb problémát a telephelyek udvarán elhelyezett játékok biztonsága jelenti. Ezek nem rendelkeznek érvényes hatósági engedéllyel. Felülvizsgálatuk megrendelését kezdeményeztem a fenntartó illetékes irodájánál. A játékok használatának megtiltása nem lehetséges, hiszen erre a gyermekeknek szükségük van. A balesetek elkerülése így megoldhatatlan probléma. A pedagógusok fokozott jelenlétével próbáljuk ennek lehetőségét csökkenteni. Az Ormos Ede utcai iskola udvara az építkezést követően a földbe taposott építési törmelék miatt volt balesetveszélyes. Az ősz folyamán szülők és pedagógusok nagy mennyiségű törmelékkel távolítottak el a kert talajából, így az udvar megnyílt a gyerekek előtt, de a füvesítés és a parkosítás még hátra van.

Az iskola hagyományai

Diáknak és pedagógusnak egyaránt fontos az iskolához való kötődés. Egy iskola arculatában, minőségében meghatározó szerepe van, hogy legyenek más iskoláktól megkülönböztető sajátosságai. Ezek a sajátosságok a tanárok és diákgenerációk révén formálódnak ki, és nagyon pozitív neveléslélektani hatásuk lehet.

Az iskola őrizni kívánja egyik jogelődjé, a József Attila Általános Iskola névadójának kultuszát. Ennek legfőbb elemei az iskolai rendezvények (József Attila-Kupa Matematika

Verseny, József Attila születésének minden 5. évfordulóján szavalóverseny és rajzverseny, költészet napi megemlékezés).

A Németh László Gimnázium és Általános Iskola hagyományainak egyik legszebb és legfontosabb része a " Tudás Kertje ". Ebben a kertben található az iskola támogatóinak emlékoszlopa, a harangláb, amely a ballagó diákokat búcsúztatja, Nagy Attila szobrászművész Földanyát ábrázoló szobra, Miklós András férfi portréja, Tuza László térplasztikája, Rományi László és Sándor Eszter Kívánságfája, Tuza László Japán Kapuja. Az építkezéseket követően nagyon fontos feladat lesz ennek a kertnek a helyreállítása. Terveink között szerepel a szülők és a diákok bevonása a kertépítésbe.

Visszatérő rendezvényeink az Őszi Hetek megnyitó ünnepségének keretében a Diákok Őszi Tárlata a várossal közös rendezésben, az évente három-négy képzőművészeti kiállítás, illetve természettel kapcsolatos kiállítás, az iskolai karácsony, az iskolai farsang, a Hódtói Napok két évente más-más tematikával, a Németh László Est; az alkotó diákok és az alkotó pedagógusok kiállítása, a ballagás (a ballagó diákok emlékfát ültetnek el a Tudás Kertjében) és a diákbal. Első osztályos gimnazistáink erdei táborban kezdik a tanévet. Az elmúlt három tanévben kora tavasszal emlékvessenyvel tisztelegtünk iskolánk régi pártfogójának, Dr. Dömötör Jánosnak az emléke előtt. Tíz éves múlta tekint vissza a városi Németh László Matematika Verseny, amit középiskolások részére szervezünk.

A külső kapcsolatok megtervezésénél az elsődleges szempontot az iskolában tanított idegen nyelvek gyakorlása, illetve a határon túli magyarsággal való kapcsolattartás jelenti. Ennek jegyében építettünk ki kapcsolatot a nagybányai Németh László Líceummal, a zentai magyar gimnáziummal, HU-RO – pályázat keretében dolgozunk együtt az aradi Aurel Vlaicu Általános Iskolával. 2011 őszén két tanítónőnk továbbképzést tartott az aradi iskola szakmai napján a kompetenciafejlesztés és az integráció témakörében. Legszilárdabb külföldi kapcsolatunk az ulmi St. Hildegard Gymnasiummal alakult ki. Évek óta szervezünk diákcsereket, a 2010/2011. tanévben tanárcserére is sor került. A kapcsolat kialakításában sokat segítettek a két város vezetői, különösen sokat köszönhetünk Siegfried Keppler főtanácsos úrnak. A két iskola kapcsolatában nem okozott törést, hogy Hans Baum igazgató úr nyugdíjba vonult. Utóda, Karl Jucker 2011 októberében meglátogatta iskolánkat, és a kapcsolat folytatásában állapodtunk meg. Az ulmi kapcsolat mellett már többször vettünk részt az Európai Unió Comenius iskolai együttműködési programjában. Október elején projekttalálkozót szerveztünk, ahol a tudományok és a művészetek kapcsolatát járták körül magyar, német, francia és lengyel diákok tanáraik vezetésével.

Más tantárgyak számára is példamutató munkát végez Szittyai István vezetésével a Természettudományos Önképző Kör, amely csatlakozott Dr. Csörgő Tamás, világhírű részecskefizikus kiváló kezdeményezéséhez, az **Országos Természettudományos Önképző Kör Mozgalomhoz**. Így kerülhetett sor iskolánk történetének talán legkiemelkedőbb eseményére, **Roy Glauber Nobel-díjas fizikus** látogatására.

Az előző vezetői program fejlesztési tervében leírtak megvalósulása

Egy terv értékét megvalósításának mértéke adja. Ezért érzem szükségesnek korábbi vezetői pályázatom szembesítését a valósággal. Ez alátámaszthatja vagy megkérdőjelezheti a jelen pályázat szavahihetőségét és hitelességét. Kezdetből fogva lényeges feladatomban tartom, hogy reális, megvalósítható célokat tűzsek ki a tantestület elé.

A legfontosabb célom a stabilitás biztosítása volt. Stabilitás a tantestület összetételében, stabilitás a képzési szerkezetben és stabilitás a tanulók létszámában. A helyzetelemzésből kitűnt, hogy a 2008-2013 közötti időszakban a tanulólétszám kiegyensúlyozott volt, a tanulócsoportok száma sem változott lényegesen, így minden álláshelyet sikerült megőriznünk. Megítélésem szerint – a klímavizsgálatok is ezt igazolják – a két iskola összevonásából eredő feszültségeket is megfelelő módon kezeltük.

Feladatként jelöltem meg, hogy az első esztendő után meg kell szüntetni a kettős vezetést a munkaközösségek élén, az iskola vezetési szervezetében erősíteni kell az integrációs és a minőségirányítási munkacsoport vezetőinek a helyzetét. A kettős vezetést az angol és a magyar munkaközösség élén megszüntettük, a munkaközösségek vezetői megfelelő kapcsolatot jelentenek az iskola vezetése és a tantestület között.

Célul tűztem ki az iskolavezetés számára, hogy fokozatosan az iskolavezetés legfontosabb feladatává váljon az egyéni tanulói utak minél teljesebb megszervezése és követése. Ez az eltúlzott adminisztrációs terhek miatt csak részben valósult meg. Az állami fenntartás azonban reményeink szerint a közeljövőben az adminisztrációs feladatok csökkenésével lehetőséget teremt arra, hogy az intézmény vezetése egyértelműen szakmai irányítást jelentsen.

A szakmai munka fejlesztésének lehetséges irányait számba véve fő célként **az iskola elmúlt években kialakított vonzerejének megtartását jelöltem meg**. Ehhez pedig legfontosabb feladatul az iskola környezete által támasztott igények, elvárások figyelemmel kísérését tűztem ki. A 2013/2014. tanév előkészítésekor széleskörű szülői közvélemény kutatásra építve határoztuk meg új képzési szerkezetünket.

A helyzetelemzés adatai azt mutatják, hogy képesek voltunk az egyik legnehezebb pedagógiai feladat megvalósítására. Összhangban és egyensúlyban alkalmaztuk a kompetencia alapú oktató-nevelő munka elméletét és gyakorlatát, valamint az ismeretek megfelelő közvetítését. A kompetenciamérések, az érettségi vizsgák eredményei és a tanulmányi versenyek sikerei ezt támasztják alá. Ezzel párhuzamosan meglátásom szerint sikerült erősíteni a tanulók iskolai identitását és a hagyományok személyiségformáló szerepét.

A délutáni foglalkozások megszervezésekor sikerült nagyobb hangsúlyt fektetni kiemelkedő tehetségeink gondozására. A kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítés célzott felhasználása mindenképpen hozzájárult a szép versenyeredményekhez.

Az alábbi területeken azonban – megítélésem szerint – nem sikerült megfelelően teljesíteni a kitűzött célokat.

A pedagógiai programban megfogalmazott értékelési rendszert többen nem ismerik, vagy ha igen, pontatlanul alkalmazzák. Nem sikerült elosztatni azt a tévhitet, amely szerint az osztályzat (elsősorban a rossz osztályzat) képes pótolni a tanári motivációt, a tantárgy megszerettetését. Az osztályzat motiváló ereje sokat csökkent az elmúlt két évtizedben, mivel a szülők egy jelentős része alig tulajdonít jelentőséget gyermeke iskolai sikerességének.

A világos, érthető, teljesíthető követelményrendszer meghatározása sem valósult meg teljes mértékben. Ez csak a munkaközösségekben belüli a korábbinál is szorosabb szakmai együttműködéssel lehetséges.

Ezzel együtt gyakran a tanítási folyamat tervszerűségének és átláthatóságának a követelményét sem vagyunk képesek az iskola egészében megvalósítani. Ha ezen a területen előre tudunk lépni, az lényegesen javítani fogja szakmai munkánkat.

Nem tudtuk igazán közelíteni egymáshoz az alsó tagozatot és az ötödik-hatodik évfolyamot. Ennek tudható be, hogy az ötödik-hatodik évfolyamon a leggyakoribbak a magatartási problémák.

Alsó tagozaton nem tudtuk kialakítani a differenciált ütemű írás-olvasás tanítást. A gyerekek (és a szülők) egy része így már iskolai kudarcokkal terheltén érkezik a felső tagozatra.

Az iskolavezetés feladata ezeknek a céloknak, illetve feladatoknak a megvalósítása. Ennek tanulásszervezési és munkaszervezési összetevői egyaránt vannak, ezért ezeknek a szakmai problémáknak a megoldására tett javaslatok ebben a vezetői programban is megjelennek.

A tárgyi feltételrendszer fejlesztésében az alapvető célok megvalósultak. Ebben persze a meghatározó szerepet Hódmezővásárhely önkormányzata játszotta. Új terekkel gyarapodott az iskola, bővültek az informatika oktatás feltételei, több teremben digitális táblákat szereltek fel. A tanári szoba is alkalmasabbá vált a nagyobb tantestület befogadására.

Az iskola jelenlegi tárgyi feltételei alapvetően alkalmasak az új feladatok megoldására. Az elmúlt tíz évben lényegesen megnőtt a tanulólétszám, és az iskolaépület még mindig zsúfolt. Komoly probléma, hogy a hetedik és a nyolcadik általános iskolai évfolyam idegen iskola telephelyén tanul.

Fejlesztési terv

A magyar oktatásügy irányításában bekövetkező változások egyik legfontosabb meghirdetett eleme az volt, hogy az intézményvezetés számára a jövőben a legfontosabb feladat az iskola szakmai, pedagógiai irányítása és fejlesztése lesz. A gazdálkodás és a működtetés feladatát más szervezetek látják el. Ez egy nagyon fontos előrelépés, hiszen – ahogyan korábban már utaltam rá – az iskola akkor lehet valóban eredményes, ha vezetése olyan szakmai utakat, lehetőségeket képes kijelölni tantestülete számára, amely javítja az oktató-nevelő munka hatékonyságát. Lehetővé válik, hogy az intézmény vezetése egyre objektívebb képet alkothasson az egyes pedagógus teljesítményéről, amellyel ugyancsak jobb eredmények elérésére motiválhatja. Ezért az alábbiakban olvasható fejlesztési tervben elsősorban a szakmai fejlesztés lehetőségeit veszem számba, abban reménykedve, hogy ennek a tárgyi infrastruktúrája rendelkezésünkre fog állni.

Az iskola képzési szerkezetében rejlő fejlesztési lehetőségek

Egy iskola képzési rendszerében az állandóságnak és a rugalmasságnak egyszerre kell jelen lennie. Az állandóság biztosítja, hogy a szülőknek, diákoknak pontos képe legyen az iskola által nyújtott lehetőségekről, illetve ez teszi lehetővé az iskola eredményességének követhetőségét. Legalább ennyire fontos ugyanakkor, hogy – amennyiben változik az iskola működésének feltételrendszere – rugalmasan, a meglévő hagyományokra építve módosítsuk képzésünket. A bevezetőben három fontos feladatot jelöltem meg:

- Élni kell azokkal az új lehetőségekkel, amelyeket az állami fenntartás jelent, elsősorban a működés és a szakmai elvárások kiszámíthatósága tekintetében.
- Alkalmazkodni kell az új iskolafenntartó prognosztizálható elvárásaihoz, a képzési szerkezetben erősíteni kell a természettudományos képzés szerepét.
- Meg kell felelni azoknak az eredményességi kritériumoknak, amelyek várhatóan a központosított minőségbiztosítási rendszer elemei lesznek.

Az iskolafenntartó által megfogalmazott elvárások mind az általános iskolai, mind pedig a gimnáziumi képzéssel kapcsolatban jól körvonalazhatók, és tulajdonképpen röviden összefoglalhatók: a munkaerőpiacon versenyképes, jól felhasználható és az élethosszig való tanulás feltételeit megalapozó tudást kell közvetíteni egy, a korábbinál határozottabb körvonalú erkölcsi értékrend mentén. Ez a műveltségi tartalmak belső arányainak átalakításával érhető el. Úgy kell erősíteni a pragmatikus gondolkodást erősítő tantárgyak szerepét, hogy fenn kell tartani a humán tantárgyak értékközvetítő szerepét, valamint a nyelvtanítás fontosságát. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert erre a nem könnyű feladatra a gimnáziumi képzés alkalmas, illetve azzá tehető.

Általános iskolai oktatás

A jelenlegi képzési szerkezet megítélésem szerint nem szorul változtatásra, de korrekciókra szükség van. A Nemzeti Alaptanterv világosan megfogalmazza az általános iskola egyes szakaszainak feladatait. Eszerint az „alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését. Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.” Nagyon fontos ennek az elvárásnak a megvalósítása. Annak ellenére, hogy lassan egy évtizede minden első évfolyamon megtörténnek a DIFER-mérések, és a tanulók közötti egyéni különbségek mindenki előtt nyilvánvalóak, ezeknek a csökkentésére kevés hatékony lépés történik. A negyedik évfolyamon elvégzett képességmérések azt mutatják, hogy ezek a különbségek nem csökkennek, sőt tovább nőnek, a felső tagozaton pedig még szélsőségesebbé válnak.

Erre vezethető vissza a negyedik évfolyamon feltűnő, majd a felső tagozaton, a kamaszkor beköszöntével egyre nehezebben kezelhető magatartási, viselkedési problémák sorozata, amelyek a legtöbb esetben az iskolai sikertelenség és a gyermek tanulási útjának kilátástalanságára vezethetők vissza.

Az persze nyilvánvaló, hogy a tanulók közötti egyéni különbségek – ha csökkenthetők is – nem egyenlíthetők ki. Minden iskolarendszerben vannak jó tanulmányi eredményeket és rossz tanulmányi eredményeket elérő diákok. Ám ha az iskola csak a jó tanulmányi eredménnyel rendelkezők számára képes sikerélményt, illetve reális perspektívát nyújtani, akkor a gyerekek egy jelentős részét (természetesen szüleikkel együtt) önmaga és az egész iskolai oktatás ellenségévé teszi. Ezzel lemond a motiváció legfontosabb lehetőségéről, a dicséretéről és az elismerésről.

Gyakran tapasztalható, hogy a felső tagozatra érkező gyerekek egy részénél az íráskép rövid idő alatt szétesik, és az eléggé meg nem szilárdult helyesírás mellett nem alkalmas arra, hogy az írás a tanulásban betöltött funkcióját ellássa.

Az első két évfolyamon így talán a legfontosabb feladat a tanuláshoz, az iskolához való pozitív kapcsolat kialakítása. Minden erőt az alapkészségek, az írás, olvasás és a számolás minél hatékonyabb szintjének kialakítására és annak fenntartására kell fordítani! Az alsó tagozaton megkezdett idegennyelv-tanítás fontos érték, mindenképpen folytatni kell tovább. Itt is el kell érni, hogy a kisgyermek korban a nyelvtanuláshoz való pozitív attitűd kialakítása legyen a legfontosabb cél.

Az alsó tagozaton különösen fontos a szülők bevonása az oktatási-nevelési folyamatba. A kisgyermek ebben az életkorban még a szülő szemén keresztül szemléli a világot. A szülő számára pedig gyermeke iskolai sikertelensége talán még nagyobb kudarcélmény, mint a gyermeke számára. Ha az iskolai folyamatokkal mindössze a félév végén és a tanév végén a bizonyítványban megjelent számok formájában találkozunk, valamint

azt tapasztalja, hogy csak más szülők gyermekei kapnak dicséretet, lassan de biztosan elidegenedik az iskolától, és ezt gyermekei is megérik. Ezzel eljön az a pillanat, amikor a szülő már nem az iskola partnere a gyermek nevelésében, hanem a gyermek védelmezője az iskolával szemben.

Ezért van nagyon fontos szerepe az alsó tagozatnak. Gyermekben és szülőben ki kell alakítani az iskolához való pozitív viszonyt. Minden gyermeknek reális tanulási utat kell felmutatni annak hangsúlyozásával, hogy minden tanulási út ugyanolyan értékes, ha az egyén kiteljesedéséhez és ezzel a közösség gazdagodásához vezet. Csak erre építhető jó felső tagozat. Ez persze csak akkor valósítható meg, ha – ahogyan már többször megfogalmaztam – a rutin rovására erősödik a pedagógiai munka tervszerűsége, és a tanítók minden tanuló pontos megismerésére törekszenek. Erre lehet majd fölhasználni a pedagógusok új munkaidő struktúrájában megjelenő időkeretet.

A felső tagozaton kicsit leegyszerűsítve három kulcsfeladat jelölhető ki:

1. A számolási készség szinten tartása, illetve erre építve a szakképzésben, illetve a középfokú oktatásban folytatott matematika oktatás megalapozása.
2. Az írás és az értő olvasás elsorvadásának megakadályozása.
3. Az idegennyelv-tanulás iránti pozitív attitűd megtartása.

A Nemzeti alaptanterv szerint „a felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.” Szélesebb értelemben az egész iskolai oktatás nem más, mint pályaorientáció. A felső tagozaton folyó képzési szerkezet óraszámjai a jelenlegi formájukban alkalmasak céljaink megvalósítására. A nyelvtanulásban és a matematika tanításában a csoportbontásra rendelkezésre álló időkeret hatékonyan akkor használható fel, ha nem a négyesek és ötösök, valamint a gyengébbek között osztjuk meg a csoportokat, hanem a tanuló, a szülő és az iskola által prognosztizált tanulási utaknak megfelelően.

A felső tagozaton lényegesen meg kell növelni az osztályfőnök szerepét. Annak sokkal többnek kell lennie, mint az adminisztráció. Az osztálytanító szerepét kell átvenniük. A lehető legpontosabb képet kell kialakítaniuk a tanulókról. Szoros, formalitásoktól mentes kommunikációt kell kialakítani a szülőkkel. Erre az osztályfőnöki szerepre már eddig is sok jó gyakorlatot tapasztalok sok kollégám részéről. A munkaidő-keret felosztásánál ennek az osztályfőnöki feladatnak meghatározó szerepet kell kapnia.

Amennyiben a későbbiekben egy hat évfolyamos és egy négy évfolyamos gimnáziumi osztályt indítunk, akkor a hetedik-nyolcadik évfolyamon ezeknek a feladatoknak különösen nagy jelentősége lesz.

A gimnáziumi képzés

Gimnáziumi képzésünk szerkezetét módosított pedagógiai programunkban jól megfogalmaztuk. Itt azonban pontosan kell tudnunk, hogy az új oktatási jogszabályok szigorú és jól mérhető minőségi kritériumokat határoztak meg mind a hat évfolyammal működő gimnáziumi oktatás, mind a kéttannyelvű gimnáziumi oktatás, mind pedig a nyelvi előkészítő évfolyammal működő gimnáziumi oktatás számára. Ezek a következők:

Hat, nyelvi előkészítő évfolyam esetében hét évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás abban a nevelési-oktatási intézményben hirdethető meg, amelyik esetében az alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

- a) a nevelés-oktatás az oktatásért felelős miniszter által az ilyen típusú intézményekre 2012. szeptember 1-je után kiadott vagy jóváhagyott kerettanterv alapján kerül megszervezésre,
- b) az országos pedagógiai mérések központilag feldolgozott országos és intézményi adatai alapján az érintett nevelési-oktatási intézményben, az adott telephelyen, az adott képzési típusban a legutóbbi három tanév adatai alapján a matematika és a szövegértés átlageredmény a tizedik évfolyamon mindhárom tanév esetében a telephelyi összefoglaló jelentés szerint szignifikánsan meghaladja a tizedik évfolyamra számított **országos átlagot**,
- c) a gimnázium fenntartója igény esetén meg tudja szervezni valamennyi, a gimnáziummal tanulói jogviszonyban álló és annak székhelyétől számítva huszonöt kilométernél távolabbi lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező tanulójának a kollégiumi elhelyezését,
- d) az e § szerinti gimnáziumi nevelés-oktatásra jelentkezők száma minden meghirdetett tanulmányi területre vonatkozóan minden tanévben legalább húsz százalékkal meghaladja az Nemzeti köznevelési törvényben az intézménytípusra meghatározott minimális osztálylétszámot,
- e) a gimnáziumi nevelés-oktatásban a pedagógus-munkaköröket a tantárgynak megfelelő mesterfokozatú pedagógus végzettséggel, szakképzettséggel rendelkezők töltik be, és
- f) a pedagógusok legalább fele két- vagy többféle tantárgy tanítására jogosító, a tantárgynak megfelelő mesterfokozatú pedagógus végzettséggel, szakképzettséggel rendelkezik.

Ezeket a feltételeket első alkalommal a 2016/2017. tanév indításakor kell teljesíteni. Azt gondolom, ezzel nem lesz probléma. Mégis javaslom a 2014/2015. tanévben egy 6 évfolyamos és egy 4 + 1 évfolyamos osztály indítását. A hat évfolyamos osztály lenne az emelt szintű természettudományi osztály, míg a 4+1 évfolyamos osztály nyelvi előkészítő évfolyammal indulna, majd kéttannyelvű képzést folytatna.

Milyen érvek szólnak e mellett a megoldás mellett?

1. A nyelvi előkészítő évfolyammal működő két tanítási nyelvű képzés jogi keretei jelen pillanatban ellentmondásosak. Ha szó szerint értelmezzük a képzés szervezésére vonatkozó irányelveket, hat-, illetve nyolc évfolyamos gimnáziumok nem vehetnének részt a két tanítási nyelvű oktatásban.
2. Iskolánk első öt évfolyamán már csak három osztály tanul. Ezzel szűkül a gimnáziumi képzésre jelentkezők száma. Kérdés, tudjuk-e ezt pótolni más iskolákból úgy, hogy meg tudjunk felelni a 20%-os túljelentkezés követelményének.
3. Ezzel a megoldással kisebb feszültséget okoznánk azokban az általános iskolákban, ahonnan nagyobb számban jelentkeznek hozzánk tanulók.
4. Erősebb természettudományi osztályt tudnánk létrehozni.
5. Mivel több motivált tanuló marad a hetedik-nyolcadik általános iskolai évfolyamokon, azok erősebbek lehetnek, ez kedvezően hathat a kevésbé motivált gyerekek teljesítményére.
6. A jelenleginél nagyobb számban iskolázhatnánk be tanulókat más általános iskolák nyolcadikos tanulóiból is.

Milyen érvek szólnak ez ellen a megoldás ellen?

Kizárólag az, hogy ebben az esetben elhúzódik az osztályok számának csökkenése, és ezzel az Árpád utcai telephelyről való kiköltözés. Ezt nehezíteni fogja egyébként az is, hogy a természettudományi labor megvalósulásával eggyel csökken a jelenlegi osztálytermek száma. Az alábbi két táblázat az osztályok számának alakulását mutatja. Az első táblázatban két hat évfolyamos osztállyal, a másodikban egy hat évfolyamos és egy 4+1 évfolyamos osztállyal számoltam. Ezt a problémát megoldaná a nyugati terasz beépítése, de ez túlmutat a mi kompetenciánkon.

Ápáts.	2012/2013	2013_2014	2014_2015	2015_2016	2016_2017	Árpád u.	2012/2013	2013_2014	2014_2015	2015_2016	2016_2017	2017_2018	2018_2019
	osztály	osztály	osztály	osztály	osztály		osztály	osztály	osztály	osztály	osztály	osztály	osztály
7.	2	2	1	1	1	7.	2	2	2	2	2	2	2
7.g						7.g							
8.	2	2	2	1	1	8.	2	2	2	2	2	2	2
8.g						8.g							
AJKP	1	1	1	1	1	AJKP	1	1	1	1	1	1	1
összes	5	5	4	3	3	összes	5	5	5	5	5	5	5
Örmös E.u.	2012/2013	2013_2014	2014_2015	2015_2016	2016_2017	Örmös E.u.	2012/2013	2013_2014	2014_2015	2015_2016	2016_2017	2017_2018	2018_2019
1.	3	3	3	3	3	1.	3	3	3	3	3	3	3
2.	3	3	3	3	3	2.	3	3	3	3	3	3	3
3.	3	3	3	3	3	3.	3	3	3	3	3	3	3
4.	3	3	3	3	3	4.	3	3	3	3	3	3	3
5.	3	3	3	3	3	5.	3	3	3	3	3	3	3
6.	4	3	3	3	3	6.	4	3	3	3	3	3	3
7.g	2	2	2	2	2	7.g	2	2	1	1	1	1	1
8.g	2	2	2	2	2	8.g	2	2	2	1	1	1	1
9.	3	2	2	2	2	9.	3	2	3	3	2	2	2
10.	3	3	2	2	2	10.	3	3	2	3	3	2	2
11.	3	3	3	2	2	11.	3	3	3	2	3	3	2
12.	3	3	3	3	2	12.	3	3	3	3	2	3	3
13.	1	1	1	1	1	13.	1	1	1	1	1	1	1
AJKP						AJKP							
összes	36	34	33	32	31	összes	36	34	33	32	31	31	30
Együtt	41	39	37	35	34	Együtt	41	39	38	37	36	36	35

Szigorodtak a két tanítási nyelvű képzés indításának feltételei is. **Két tanítási nyelvű nevelés-oktatás abban a középiskolában folytatható, amelyik három egymást követő tanévben megfelel az alábbi feltételeknek:**

- a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban részt vevő **tanulók ötven százalékáa a tizedik évfolyam végére** megfelel a hivatal által szervezett, a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást mérő célnyelvi mérésben meghatározott követelményeknek,
- a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásba felvett tanulók legalább nyolcvan százalékáa a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban a célnyelvből érettségi vizsgabizonyítványt szerzett, és
- a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban **érettségi vizsgabizonyítványt szerzett tanulók kilencven százalékáa** célnyelvből rendelkezik a KER szerinti **B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgálóval.**

Ezeket a feltételeket a 2017/2018. tanév kezdetéig kell teljesíteni. Különösen az a) és a c) pontban megfogalmazott feltételek teljesítése jelent nagyon nagy kihívást. Ez azt jelenti, hogy a 2014/2015. tanévben a jelenlegi 9/Ny osztály (Osztályfőnök: Surányi Csilla) tanulói felének kell középfokú nyelvvizsga-bizonyítvánnyal rendelkeznie, vagy eredményesen teljesítenie egy ennek megfelelő mérést. Ugyanebben az évben a jelenlegi 11. A osztály tanulói 90%-ának kell nyelvvizsga-bizonyítvánnyal rendelkeznie, vagy emelt szinten 60%-os eredményt elérni a célnyelvi érettségiben.

Minden tőlünk telhető el kell követni, hogy ez sikerüljön. Ám ha mégsem, akkor a 2017/2018. tanévre nyelvi előkészítő évfolyammal induló nem két tanítási nyelvű képzést kell hirdetnünk. Ennek feltételei valamivel enyhébbek. **Nyelvi előkészítő évfolyam abban a középiskolában lesz folytatható, amelyik három egymást követő tanévben megfelel az alábbi feltételeknek:**

- a nevelés-oktatás megkezdésekor a nyelvi előkészítő nevelés-oktatásba felvett tanulók legalább nyolcvan százalékáa a célnyelvből érettségi vizsgabizonyítványt szerzett, és
- a nyelvi előkészítő nevelés-oktatásban részt vett és érettségi vizsgabizonyítványt szerzett tanulók nyolcvan százalékáa a nyelvi előkészítő nevelés-oktatás idegen nyelvéből rendelkezik

a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgával.

c) Az iskolának a második idegen nyelvből az iskola pedagógiai programjában meghatározott évfolyamokon az oktatás feltételeit oly módon kell biztosítani, hogy a középiskolai nevelés-oktatást nyelvi előkészítő évfolyamon kezdő tanulók számára a kötelező tanórákon biztosítsa az emelt szintű érettségire való felkészítés feltételeit.

Amennyiben a középiskola az (1)-(2) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg, új nyelvi előkészítő évfolyamra a következő tanévben nem hirdethet felvételt.

Az előírt feltételeket először a 2016/2017. tanévben a nyelvi előkészítő évfolyammal működő nevelési-oktatási intézményben tanulmányaikat befejező és rendes érettségi vizsgát tevő tanulók vonatkozásában kell vizsgálni. Ez a jelenlegi 9/Ny osztály (osztályfőnök: Surányi Csilla). A nyolcvan százalékos arány reálisabban teljesíthető, így a nyelvi előkészítő képzés fenntartására nagyobb lehetőséget látok.

Addig is mindent el kell követni, hogy a tanulók minél nagyobb arányban szerezzenek középfokú nyelvvizsgát. Ez a szülőnek és a tanulónak is közös érdeke. A nyelvi munkaközösségeknek jól követhető programot kell kidolgozni a cél elérésére. A tanórán kívüli foglalkozások jelentős részét erre a feladatra kell koncentrálni! Amennyiben az elvárásoknak mégsem sikerül megfelelni, az A osztályok emelt szintű nyelvi képzést folytatnak majd az emelt szintű matematika mellett. Azt azonban tudni kell, hogy ez az angol, német és francia órák számának lényeges csökkenését jelentené, ami álláshelyek kényszerű megszüntetését vonná maga után.

Az emelt óraszámban tanított tantárgyaknál arra kell törekednünk, hogy külön csoportokba kerüljenek az adott tantárgy legtehetségesebb tanulói, akik valóban magasabb követelmények mentén tanulják ezeket a tárgyakat. A többiek számára pedig a magasabb óraszám az érettségi vizsga követelményeinek minél magasabb szintű elsajátítását szolgálhatja. Így nagyobb önbizalommal jelentkezhetnek olyan karokra, szakokra, amelyekhez természettudományokból kell érettségizni, és a vizsgákon szerzett magasabb pontszámokkal nagyobb esélyt kapnak a továbbtanulásra. Egészen bizonyos, hogy az elkövetkező öt-tíz évben megnő a reálszféra presztízse, és azok az iskolák lehetnek majd népszerűek, amelyek ezen a területen hatékony és eredményes felkészítést tudnak folytatni.

A nevelő-oktató munka hatékonyságának növelése

A helyzetelemzésben bemutatott eredmények elérése csak színvonalas és lelkiismeretes pedagógiai munkával volt lehetséges. Ez a tantestület az elmúlt közel húsz esztendőben a város egyik legnépszerűbb oktatási intézményévé formálta ezt az iskolát, ahol minden esztendőben többen szeretnének tanulni, mint ahány férőhely betölthető. Ennek a tantestületnek a törzskara állandó maradt az eltelt években. Az újonnan alkalmazottak döntő többsége pedig jól tudott illeszkedni ahhoz az értékrendhez, mentalitáshoz, ami az iskolát jellemzi. Ez a tantestület nyitott volt az új elképzelésekre, érkeztek azok akár az állam, akár a helyi közösséget megtestesítő önkormányzat vagy az iskola vezetése felől. Nyitott volt az új képzési formákra, az új módszerekre, eszközökre és mindenre, amivel pedagógiai munkájának eredményességét növelni tudta.

Az elért eredmények azonban továbblépésre köteleznek. A pedagógus legfontosabb feladata az állandó útkeresés, a megújulás lehetőségeinek kutatása. Ha azt a pozitív értékrendet és nyitottságot, amely a tantestület jelentős részét jellemzi, sikerül kiegészíteni a tervszerűséggel és a szakszerűséggel, azaz a pedagógiai munka tudatosabbá tételével, akkor még erősebbek lehetünk. Ennek alapvető feltételeit a bevezetőmben már felvázoltam.

- Ehhez erősíteni kell a pedagógiai munka minden elemének tervszerűségét, a tananyag tervezésétől a tanórai munka szervezésén keresztül a mérések és az értékelés áttekinthetőségéig.
- A tanári szerep részbeni újraértelmezésével tovább javulhat az iskola eredményessége. Lényegesen növelheti a munka hatékonyságát, ha erősödik az együttműködés, ami egyben példát is mutathat a diákok számára.
- Törekedni kell arra, hogy a tanári kar egyre nagyobb része egyre magasabb fokot foglaljon el a tanári életpálya modellben. Ez mindenkinek a személyes sorsát és az iskola tekintélyét is pozitívan befolyásolhatja.
- Fel kell használni az info-kommunikációs technológiák nyújtotta lehetőségeket.

Tizenhét éve vagyok a pályán, és ez alatt az idő alatt láttam néhány iskolát háttérbe szorulni. A romlás hátterében minden alkalommal az együttműködés hiánya húzódott meg. Vagy a fenntartóval, vagy a szülővel vagy egymással nem tudtak együttműködni. Ezért az együttműködés ebben az iskolában nem lehetőség, hanem kötelesség. Egy diplomával rendelkező pedagógusnak rendelkeznie kell annyi szakmai és érzelmi intelligenciával, hogy képes legyen saját egyéni érdekeit alárendelni a közösség érdekeinek.

Az együttműködés feltétele, egyben a tanár számára alapvető kötelesség a szabálykövetés, szakmai és erkölcsi kérdésekben mindenképpen. Különösen azért, mert ezek a szabályok konszenzuson alapulnak, és az általános emberi és szakmai értékekkel való összhangjuk vitathatatlan. Ha a tanulók azt látják, hogy tanáraik nem képesek betartani a saját maguk által alkotott szabályokat, joggal érezhetik felmentve ez alól magukat. Az SZMSZ, a Házirend és a Pedagógiai Program megfogalmaz néhány olyan szabályt, amelynek betartása nélkül minden iskola, így a mi iskolánk is válságba kerülhet. Ilyenek:

- A tanórákra való lelkiismeretes felkészülés.
- A tanulók következetes és kiszámítható értékelése.
- A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányi munkájáról.
- A tanulók biztonságának felügyelete a tanítási órán és a tanítási órák között.
- A tanártársakkal való együttműködés.
- Az iskola értékrendjének képviselése a külvilág felé.

Az együttműködés és a kiszámíthatóság ugyanazon alapul. A szabálykövetésen. Ez nem korlátozza, hanem segíti kiteljesíteni az egyéniséget. Kezdetől fogva vezetői felfogásom alapeleme volt, hogy ne formalizáljam túl az iskolai folyamatokat. A pedagógus – ha jó – alkotó, kreatív értelmiségi, aki akkor éri el a legjobb teljesítményt, ha önállóan hagyják dolgozni.

A közeljövőben valószínűleg az eddiginél magasabb jövedelemért, de az eddigiéknél jóval nagyobb kontroll mellett kell végezni a pedagógusoknak a munkájukat. A rendszer pedig kevésbé tud majd egyéni szempontokat, helyzeteket mérlegelni és figyelembe venni egy-egy fölmerülő probléma esetén.

Ezért nagyon fontos mindenkinek, hogy maximálisan próbálja munkája során érvényesíteni azokat a szakmai és etikai szabályokat, amelyek egy tanár részéről mindenképpen elvárhatóak.

- A munkavégzés pontossága.
- A tanulókkal és a szülőkkel szembeni korrekt magatartás.
- Az órákra való felkészülés tervszerűsége és szakszerűsége.
- És ami a legfontosabb, a következetesség és a kiszámíthatóság.

Eger város általános iskoláiban kérdőíves módszerrel vizsgálták a matematika tanulásának motivációs rendszerét, választ keresve arra, hogy a jelen gyakorlatában milyen tényezők befolyásolják legerősebben ennek hatékonyságát. Három fontos motivációs tényezőt vizsgáltak:

1. Érzelmi- szociális tényezőket.
2. A megismerés utáni vágyat.
3. A kötelességtudatot és az önértékelést.

Az eredmény azt mutatta, hogy a matematika tanulásának motiváltságát legerősebben az érzelmi tényezők befolyásolják, ezt követik az értelmi, végül az erkölcsi összetevők.

Az érzelmi dimenzióon belül a legerősebb hatást a matematikaórák érdekessége jelentette. Ezt követte a matematikatanárhoz való viszony, majd a matematika tantárgyhoz való kötődés, s végül a teljesítménykényszer és a szorongás.

Tisztában vagyok azzal, hogy az iskola által közvetített tudásra és értékrendre sok tanuló (és sajnos szülő) kevésbé fogékony. Am minél több tanuló érdeklődését sikerül felkeltenünk, annál eredményesebbek vagyunk. Érdekes tanítási órákat tartani az egyik legnehezebb tanári feladat. Ehhez van leginkább szükség a tervszerűsége. És meggyőződésem szerint alapvetően ez határozza meg a tanárhoz való viszonyt is, ha a tanár képes megszerettetni a tantárgyat, őt magát és az értékelését is könnyebben elfogadják a tanulók és a szülők.

Tehát, ha csak olyan motivációs eszközöket kívánunk használni, amelyek a mai gyermekek (és szülők) motiváció-rendszerében kevésbé számítanak (pl. a teljesítménykényszer, azaz hogy ötotst kapjon vagy a félelemkeltés, azaz hogy ne kapjon egyest), komoly hibákat követünk el, miközben eredményt alig érünk el. Ezeknek a külsődleges tényezőknek a változtatása persze egyszerűbb és könnyebb, mint személyiségünk alakítása. Pedig azt gondolom, ez a pedagógus hivatás legfontosabb eleme. Csak azt képesek követni a gyerekek, akiknek a személyisége számukra hiteles és el tudják fogadni. Azt hiszem, így bontható ki a MacKinsey-jelentés közhelyszerűen egyszerű állítása, mely szerint az eredményes pedagógiai munka legfontosabb feltétele a jó tanár. Az eredményesség mérésének az elmúlt években kialakultak azok a számszerűsíthető elemei, amelyekkel összehasonlíthatóvá válik a pedagógusok munkája. Ezeket fel fogják használni az elkövetkező években a pedagógusok minősítése során. Erre már a következő tanévben érdemes készülni, hogy senkit ne érjen váratlanul. A minősítések során – véleményem szerint – az alábbi szempontokat, tényeket fogják vizsgálni:

- A pedagógus nevelő-oktató munkájának tervszerűsége. Ennek során valódi, átgondolt, a tanévre és a tanulócsoportra konkretizált tanmeneteket kell készíteni. A tanmenetekben meg kell jelennie (a munkaközösség által elfogadott tantárgyi szabályoknak megfelelően) a mérések és értékelések tervének. Ezt a pedagógus egyéni tanmenetében csak akkor tudja megtenni, ha a munkaközösség a tanév indítása előtt – lehetőség szerint konszenzussal, ha nem, akkor többségi akarattal – meghatározza a mérés és értékelés alapelveit minden évfolyamon minden tantárgyból, ezen belül kötelező jelleggel meghatározza, hogy az adott évfolyamon a tanulónak egy félév alatt minimum hány érdemjegy megszerzését kell biztosítani. Ugyancsak meghatározza a témazáró dolgozatok és a kisdolgozatok értékelési skáláját, amelytől a szaktanár csak írásos indoklással térhet el, valamint előre meghatározza az érdemjegyek súlyozását. Mindezt pragmatikusan, tanár, szülő és diák számára jól követhetően kell megtenni, kerülve a felesleges pedagógiai közhelyeket. Ez nem korlátokat jelent a pedagógus számára, hanem kapaszkodókat, amellyel munkáját szervezni és dokumentálni tudja a külső és belső szakértők előtt is.
- A kompetenciamérések eredményei. Ezek az eredmények elsősorban a matematika és a magyar nyelv és irodalom tantárgyak tanításának hatékonyságáról tanúskodnak. De jelentést hordoznak az előző évfolyamokon vagy akár az előző iskolafokon végzett tanári, tanítói munkáról is.

- Az érettségi vizsga eredményei. Ez az egyik legobjektívebb adatsor. Az eredmények mögött minden bizonnyal sok tényező meghúzódik, de rendelkezésünkre állnak az előző évek adatai, amelyek különböző tanulócsoportok eredményeit teszik összevethetővé egy-egy pedagógus esetében. Azt is világosan kell látnunk, hogy az érettségi vizsga esetleges eredménytelenségére egy gimnázium nem találhat felmentő érveket, főleg egy olyan gimnázium, amelynek tanulói jelentős részben már első osztályos koruk óta ebbe az iskolába járnak. Így minden gyakran használatos magyarázat (a tanulók előzetes tudásának hiányosságai, alacsony motivációs szintjük stb.) a mi iskolánk oktató-nevelő munkájának a hiányosságait tükrözik. Ahogyan természetesen a sikeres tanulók eredményei pedig a hatékonyságot.
- A tanév végi osztályzatok, összevetve a tanulók korábbi években az adott tantárgyból elért osztályzataival.
- Versenyeredmények és a versenyeztetett tanulók száma.
- Mentorált halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanulók száma.
- Továbbképzések, pályázatok.
- Tanórán kívüli tevékenységek.
- És végül a legkevésbé meghatározó szempontként a szülői, tanulói elégedettségmérés eredményei. Itt nem egy-egy mérés eredményeire kell fókuszálni, hanem arra, hogy a mérések összevetése során tartósan pozitív véleményekkel, vagy a tanulócsoportok változása után is tartósan negatív véleményekkel találkozunk.

Mindezekről már az előző években is rendelkezünk részadatokkal, és egyfajta holisztikus becsléssel az intézmény vezetése az iskola minden pedagógusáról kialakított egy képet. Azt gondolom, mindenki számára jobb, ha egy előre meghatározott szempontrendszer alapján tudja azt, hogy teljesítménye hogyan kerül megítélésre. Ebben az esetben az elismerés és a pozitív visszajelzés is nagyobb jelentőséggel fog bírni.

Az iskola kapcsolata a tanulókkal és a szülőkkel

Az iskolának a legfontosabb szereplője a tanuló. Minden, ami történik, az ő érdekében történik, függetlenül attól, hogy milyen a személyisége, milyen a családi háttere, milyen a tanuláshoz való motivációja, milyen a magatartása.

- Szoros kapcsolatban kell élni az iskola legfőbb szereplőivel, a diákokkal és a szülőkkel. Tudatosan formálni kell az iskola iránti attitűdjeiket.
- Tudatosítani kell a diákokban és a szülőkben az iskola helyét és szerepét az ember életében és pályáján. Érteniük kell, mi miért történik az intézményben. Erősíteni kell az egyes pedagógus és az egész iskola hitelességét, kiszámíthatóságát. A számokkal is mérhető eredményesség mellett csak ez adhat valódi presztízst az iskola és a tanár munkájának.

Ahogyan a tantárgy iránti vonzódás lényegesen növelheti az adott tantárgy tanulásának eredményességét, ugyanúgy igaz lehet, hogy az iskola és a pedagógus iránti pozitív viszonyulás növelheti az iskolai munka eredményességét.

Ennek egyik legfontosabb feltétele, hogy a tanulók és a szülők világosan lássák az iskola, illetve egyes iskolafokok célját, a célok eléréséhez vezető utat. A szülők döntő többsége pozitív lehetőségként éli meg gyermeke beiskolázását. Arra számít, hogy az iskola hatékonyan szolgálja a tanuló érvényesülését. Ugyanakkor azt is elvárja, hogy az itt töltött időben a gyermeke biztonságban legyen, mentálisan jól érezze magát. Az iskolával kapcsolatban a gyermekben élő kép 10-12 éves korig a szülő iskolaképének pontos mása.

Ezért nagyon lényeges, hogy az iskolai oktatás első hat évében az iskola nagyon szoros és hatékony kommunikációt építsen ki a szülővel. Ez nem könnyű feladat, főleg a tanuló iskolai sikertelensége esetén, mert annak okát a szülő gyakran az intézményben látja.

Ezért kell törekedni arra, hogy a tanulók ne szoruljanak bele a rossz tanuló skatulyájába. Az értékelés persze nem lehet elvtelen, a pozitív értékeléshez teljesítmény is kell. Fontos azonban, hogy az iskola értékelési rendszere ne legyen egysíkú, ne csak a kognitív területekre terjedjen ki, ne csak a „jótanulót” ismerje el, hanem adja meg a siker lehetőségét más területeken a „rossztanulónak” is.

Ezzel párhuzamosan világosan érteni kell a szülőnek azt is, hogy a kiváló tanulmányi eredmények önmagukban még nem jelentenek sikeres életet, ahogyan a rossz eredmények sem teszik eleve kilátástalanná a tanuló majdani életútját. Az osztályzatok mellett ugyanolyan fontos a helyes önismeret, a szociális kompetenciák, különösen az együttműködés képességének a megléte és fejlesztése, az érzelmi intelligencia, az eredményes pályaorientáció. Ezek legalább olyan fontos feltételei a sikeres és kiegyensúlyozott felnőtt életnek, mint a kitűnő iskolai bizonyítvány.

Az iskolának azt is el kell tudni fogadtatni a szülőkkal, hogy a tanulók fejlődése nem egyenletes, sőt nagyon nagy különbségek lehetnek, illetve adódhatnak. Ahhoz persze, hogy ezt a szülőkkal meg tudjuk értetni, előbb magunknak is el kell tudni fogadnunk. Könnyebben megoldható feladat a lassabban fejlődő gyermeket rossz képességűnek elkönyvelni, mint valódi fejlesztését elérni.

A nagyobb, önállósodó tanulókat az iskolának már közvetlenül kell megszólítania. Itt is a pedagógusok személyiségének van meghatározó szerepe. Ha a tanuló az osztályban tanítók között talál olyat, akiben megbízhat, aki a leghitelesebb számára, akkor ezzel nagy segítséget kaphat. Ehhez persze magának a pedagógusnak kell nyitottnak lenni. Ha valaki csak az „óra leadását” tekinti pedagógusi feladatának, erre nem alkalmas. Pedig ez az egyik legfőbb előfeltétele a tehetséggondozásnak is. A versenyekre való felkészülés nagyon nagy terhet rak a tanuló vállára. Ennek felvállalásában tölthet be meghatározó szerepet a hiteles pedagógus. Ilyen kapcsolatokra és az ebből fakadó eredményekre több szép követhető és követendő példát láthattunk az elmúlt években.

A pedagógusok 2013/2014-ben életbe lépő új munkaidő beosztása kiváló lehetőségeket teremt a szülővel és a tanulóval való emberibb és hatékonyabb kapcsolat kiépítésére. Ennek formális kereteit is meg kívánom teremteni, de a személyiség erejét és hitelességét természetesen nem lehet formalizálni.

A diákönkormányzat működése fontos az intézmény számára. A tanulók, főleg a gimnazisták, nagyon elfoglaltak, így kevés idejük marad az önszerveződésre. Ettől függetlenül a szervezeti kereteket fenn kell tartani, sőt azokat meg kell próbálni egyre több tartalommal megtölteni.

A szülői szervezettel való szoros kapcsolat sokat segíthet abban, hogy az iskola céljai, elképzelései eljussanak a családokhoz. Ilyen nagy iskolában a szülői szervezet választmánya a kapcsolattartás hivatalos formáját jelenti. A személyesebb kapcsolattartás színtere az osztályok szülői szervezete. Ennek összetartása és működtetése az osztályfőnökök egyik legfontosabb feladata. Nagyon szép és hatékony megoldásokkal találkoztam az elmúlt években egy-egy osztályfőnök részéről a szülői közösség összekovácsolására. Ebben még nagy feltáratlan lehetőségek rejlenek, és a szülők osztályon belüli együttműködése (főleg alsóbb évfolyamokon) példa lehet a gyerekek számára is.

Az iskola működésében, arculatának formálásában, presztízsének erősítésében meghatározó szerepet fog játszani az elkövetkező években az intézményi tanács. A tanács tagja a helyi köz- és kulturális élet meghatározó szereplői. Tiszteletbeli elnökei pedig a magyar tudományos és kulturális élet nagy tekintélyű szereplői, akiknek a munkássága is

példaértékű mind a diákok, mind pedig a tantestület számára. Nagyon fontosnak tartom, hogy az intézményi tanács tagjainak döntő többsége személyes kötődéssel is bír az iskola felé.

Az iskola és a város kapcsolata

Az állami fenntartás mellett az iskola továbbra is Hódmezővásárhely iskolája. A város erkölcsi és anyagi támogatása a jövő eredményeihez is nélkülözhetetlen. Meg kell tartanunk azt az elismert helyet, amit a város köz- és kulturális életében az intézmény az elmúlt közel két évtizedben kivívott. Hódmezővásárhely városa az elmúlt közel 20 esztendőben mindig kiemelt figyelmet fordított iskolánkra. Ennek eredménye több kiemelkedő infrastrukturális beruházás, így az alsó tagozat új épületszárnyának megépítése és berendezése, az Isépy-könyvtár állományának iskolánkban való elhelyezése, az iskola keleti szárnyának bővítése. Nagyon sok segítséget és támogatást kaptunk az iskola külső környezetének fejlesztéséhez műalkotások elhelyezésével, a parkosítás támogatásával. Az intézmény beszámolóinak alkalmából szinte minden esetben pozitív megítélést kapott iskolánk akár a képviselőtestülettől, akár a város polgármesterétől. Pótolhatatlan segítséget nyújt a város angol nyelvi lektorunk elszállásolásában is. Az iskola történetének meghatározó jelentőségű beruházása, a természettudományi laboratórium kialakítása ugyancsak a város eredményes pályázatának segítségével valósulhat meg.

Kezdetől fogva nagyon fontosnak tartottam, hogy iskolánk, mint a város világi gimnáziuma fontos szerepet játsszon a város kulturális életében. Ez erősítheti mind a tanulók, mind a szülők iskolához való kötődését, illetve erősítheti az iskola elfogadottságát a város közvéleményében. Ez a törekvésünk sikeres volt. A város kulturális életében nagyon fontos szerepet játszanak, illetve abba új szint vittek iskolai rendezvényeink, így a vásárhelyi őszi hetek nyitó rendezvényeként megrendezett diákok őszi tárlata, a neves művészettörténész, múzeumigazgató, Dömötör János emlékére szervezett művészettörténeti verseny, a januári diákbál, a tavaszi Németh László Est.

Diákjaink ezen túl rendszeresen fellépnek városi rendezvényeken, nemzeti ünnepek alkalmával. Tevékenyen és hatékonyan veszünk részt a városban élők életminőségét javító átfogó városi projekteken, mint például az Egészséges Vásárhely Program, a Környezeti Nevelési Program vagy az Agora kulturális projekt.

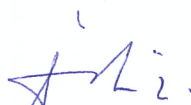
A város és az iskola közötti szoros kapcsolatot az elkövetkező években is fenn kell tartani. Intézményünk a jövő Hódmezővásárhelyének polgárait, értelmiségét, vezetőit, alkalmazottait neveli. Ezért mindent el kell követni – tanórai és tanórán kívüli programokkal egyaránt – a tanulók helyi identitásának erősítéséért. Kisgyermekkorától fogva rendszeresen be kell mutatni tanulóinknak a város múltját, hagyományait, jelenének értékeit, szépségét. Csak ezzel érhetjük el, hogy tanulmányaik befejezése után városunkban maradjanak és a helyi közösséget gyarapítsák.

Befejezés

A patrióta szellemiség erősítése a szűkebb, helyi és a tágabb, nemzeti közösség irányában megkerülhetetlen feladata minden iskolának. A mi iskolánkat azonban a névadó szellemisége, életművének iránymutatása mindenki másnál inkább erre kötelezi. Németh László életművének vezérfonala a nemzeti közösség szolgálata volt. Ennek formája pedig a minőség-eszme minél szélesebb elterjedése. Kis nemzeteket csak ez tehet erőssé. A minőségre törekvés klasszikus színtere pedig éppen az iskola. Nem véletlen, hogy Németh László a pedagógus szerepében érezte leginkább otthon magát. A pedagógus életeleme kell hogy legyen a minőségre törekvés. De ezen túl, az ember önmegvalósítása sem lehetséges a minőségre törekvés nélkül. Azt kívánom minden pedagógus kollégámnak, hogy találja meg

helyét a magyar oktatásügy új szervezetében. Kívánom, hogy övezze munkájukat kellő anyagi megbecsülés, az erkölcsöt pedig vívják ki munkájukkal, hivatásszeretettel, mentalitásukkal. Kívánom, hogy a körülmények váljanak alkalmassá arra, hogy ki tudják teljesíteni önmagukat munkájukban, és kívánom, hogy őrizzék meg ezt az iskolát olyannak, amilyen most, és – ha lehet – tegyék jobbra. Sokan sokat tettek azért, hogy legyen mit megőrizni. Ez a legfőbb felelőssége mindenkinek, függetlenül attól, hogy ki vezeti az elkövetkező esztendőben iskolánkat. Ha ez a döntéshozók akaratából a jövőben is az én feladatomban lesz, erőmhez, tehetségemhez és lehetőségeimhez mérten mindent meg fogok tenni, hogy ez az iskola az itt tanulók számára jó iskola, az itt dolgozók számára pedig a minél teljesebb önmegvalósítás, az értelmes és hasznos munka színtere legyen. Ehhez kérem mindenki támogatását!

Hódmezővásárhely, 2013. május 27.

Árvai László